

stran 5

Ptiči brez gnezda so dobili sodoben dom
Mamica je postala pravcata bolniška sestra

V Smedniku odprli nove zavodske prostore

Najbolj prisrčen zaključek letošnjega tedna otroka

Smednik, 5. oktobra - V vzgojnem zavodu Frana Milčinskega v Smedniku so to dopoldne odprli obnovljen dom, ki ga je škofjeloško gradbeno podjetje Tehnik začelo graditi lansko jesen. Ob otvoritvi je govoril predsednik slovenskega predsedstva Milan Kučan.

Dogodka so se deležili še številni drugi gostje, med njimi člani rodbine Milčinski, Breda Slodnjak, Jana Milčinski, doktorja Lev in Janez Milčinski. Po kulturnem programu, v katerem so gojenci zavoda pretresljivo prikazali

46 let od požiga Gozda - Velika množica krajanov Gozda, nekdanjih borcev in aktivistov, planincev, mladine in drugih Tržičanov se je v nedeljo, 7. oktobra, prav na obletnico požiga vasi Gozd, zbrala na proslavi krajevnega praznika pri planinskem zavetišču v Gozdu. Zbranim sta spregovorila predsednik tržiške skupščine Peter Smuk in nekdanji komandant Kokrškega odreda Janko Prezelj - Stane. V kulturnem programu so nastopili otroci Osnovne šole Kokrškega odreda iz Križ, pevski zbor, ki ga vodi Anka Ahačič, ter solist na trobenti Vili Pangeršič iz Bistrice v Tržiču. Zbranim je popoldne minilo v prijetnem tovariškem srečanju. - Foto: D. D. (Odlomke iz govora predsednika Petra Smuka preberite na 4. strani.)

stanovanjska oprema
široka potrošnja
izolacije
ozimnica
avtomobili
velika razstava gob

23. OKTOBRSKI SEJEM KRANJ
12. - 18. 10. 90

POPUSTI! KREDITI!
UGODNI NAKUPI!

stran 7

Rimsko naselje
ali zgolj posestvo

ljubljska banka
Gore:jska banka Kranj
GORENJC IN BANKA FORMULA PRIHRANKA

Položaj obvladujemo

Slovenija je v petek zjutraj presenetila novica, da je vojska zasedla republiški štab za teritorialno obrambo na Prežihovi ulici v Ljubljani. Čeprav so uradni krogi pozneje pojasnili, da je armada le "zavarovala" ta objekt, novi republiški štab pa da deluje naprej v republiškem sekretariatu za ljudsko obrambo, to ni moglo povsem pomiriti prebivalstva. Mnogi so se hoteli na lastne oči prepričati, kaj se tam dogaja, obenem pa protestirati proti malce nenavadni "pomoči" slovenskim teritorialcem.

Zbiranje ljudskih množic in njihovi protesti so potrdili vsaj eno. Namreč da to ljudstvo podpira nedavne sklepe republiške skupščine glede suverenosti Slovenije tudi na obrambnem področju, sprejema pa tudi novo vodstvo teritorialne obrambe; slednje je simbolično izrazila predaja snete table z napisom republiškega štaba TO s stavbe v Prežihovi ulici v pooblaščen roke. Ogorčeni klici iz množice, med katerimi so žal bile tudi neprimerne žaljivke, pa so dokazali, da v Sloveniji odločno nasprotujemo uperjanju puškinih cevi pripadnikov ljudske armade v svoje ljudi.

Predstavniki poveljstva V. armadnega območja, ki mu je Beograd dodelil poveljstvo nad slovensko teritorialno obrambo, je v poskusu opravičila po televiziji sporočil javnosti, da je armada dolžna izpolnjevati zvezne ukaze, in da si bo pri tem prizadevala za doslednost, strokovnost in mirno pot. Žal je v naslednjem hipu snedel svoje besede z grožnjo, da bo armada vendarle prisiljena ukrepati, če bo slovenska politika prehitela s svojimi odločitvami zvezno politiko. Katero politiko konkretno je imel v mislih, ni bilo povsem jasno, očitno pa je, da je armada še vedno bolj dejavna na političnem kot pa na strokovnem področju.

Bolj pomirjujoč je bil nastop predstavnikov

slovenske vlade. Ministra za notranje zadeve in ljudsko obrambo sta oba v en glas zatrjevala, da položaj obvladujemo in zato ni nobenih razlogov za vznemirjenje prebivalstva. Gre namreč le za grobo provokacijo, ki pa nima nobenega vpliva na nadaljnje delovanje slovenske teritorialne obrambe.

Prav je, da svoji vladi zaupamo. Toda, glede dogodkov na Prežihovi ulici se vendar vsiljuje vsaj nekaj dvomov! Če je res šlo le za bežni spektakel vojaških specialcev, zakaj potem dolgotrajna zasedanja odgovornih mož zaradi nastalega položaja? Najbrž je tudi njim, še bolj kot širokim množicam, povsem jasno, da se celo pri nedolžnem igračkanju z orožjem lahko prst kaj hitro zatakne na puškinem sprožilcu. Drugi dvom pa je povzročilo dokaj pozno obveščanje javnosti o vsem dogajanju; če bi pri tem ukrepali hitreje, bi bilo vznemirjenje ljudi gotovo manjše.

Dvome je delno izbrisala nedeljska tiskovna konferenca. Med njo je republiški obrambni minister med drugim pojasnil, da si obe strani prizadevata za umiritev razmer; kot drugo stran je imel v mislih predstavnike armade, s katerimi so v več pogovorih dosegli soglasje glede nuje po umirjanju položaja.

Nekaj nejasnosti torej še ostaja! Gre predvsem za zamegljeno ozadje dogodka, katerega so skušali predstaviti kot dejanje iz obupa nekega generala, ki je ostal brez vojske. Morda pa gre za uredničenje širšega načrta, ki sta ga družno skovala zvezno predsedstvo in vojaški vrh?

O generalih pa samo še to! Če že prosijo za upokojitev, je bolje, da jih ušlišimo. Samo, ob njihovem odhajanju ni potrebno prirejati nobenih posebnih vojaških spektaklov!

Stojan Saje

ZASEDANJE ČLANIC CIPRA V GOZD MARTULJKU - V tamkajšnjem hotelu Špik se je zbralo 5. in 6. oktobra 1990 več kot sto udeležencev letnega zasedanja CIPRA, mednarodne komisije za zaščito alpskih regij, ki so tokrat spregovorili o življenju gorskih rek. Zasedanje je odprl predsednik CIPRA, dr. Mario Broggi iz Lichtensteina, strokovnjake iz te dežele, Francije, Švice, Nemčije, Italije, Avstrije in Slovenije pa sta pozdravila tudi član slovenskega predsedstva, dr. Dušan Plut, in predsednik jeseniške občinske skupščine, dr. Božidar Brudar. ● S. Saje

Posvet o rudniku

Škofja Loka, 9. oktobra - Za sinoči je predsednik škofjeloške vlade sklical delovni sestanek s člani izvršnega sveta, predsedstva skupščine in občinskimi poslanci v republiškem parlamentu o načinu zapiranja Rudnika urana Žirovski vrh. Na posvet je povabil tudi nekatere ugledne može iz republike, kot ministra za industrijo Izidorja Rejca, ministra za energetiko Toneta Tomšiča, slišali pa smo tudi za ime Emila Milana Pintarja, Viktorja Žaklja, Spomenke Hribar in nekatera druga.

Glavni namen posveta je uskladiti politiko oziroma zahteve škofjeloške občine, ki jih bodo zagovarjali tudi republiški poslanci, o zagotovitvi tehnološko, ekološko in socialno nespornega zapiranja rudnika, kar je naloga republiške vlade, ki je rudnik odprla in ga zdaj zapira. ● H. J.

Poskusili bodo s prisilno poravnavo terjatev

Najprej Vzdrževanje, nato Sestavni deli

Kranj, 8. oktobra - Na kranjskem sodišču bodo predvidoma še ta teden upniki glasovali o prisilni poravnavi za Kibernetsko podjetje Vzdrževanje, prihodnje teden pa za Sestavne dele.

Na kranjskem sodišču potekata postopka prisilne poravnave za dve podjetji bivše Iskre Kibernetike, sodni senat, ki ga vodi sodnik Branko Lipovec, danes nadaljuje s postopkom za podjetje Vzdrževanje, prihodnji ponedeljek pa se bo nadaljeval za podjetje Sestavni deli. V obeh postopkih bodo upniki do nadaljevanja dopolnili svoje prijave terjatev, predstavnika obeh dolžnikov sta že obrazložila ekonomsko finančno stanje in predloga za prisilno poravnavo, o katerih sta se prav tako že izjavila imenovana upravitelja prisilne poravnave.

Preizkusu terjatev bo sledilo glasovanje upnikov, za podjetje Vzdrževanje predvidoma že v sredo, 10. oktobra. ● M. V.

Dnevi higijene v Kranju

Kranj, 8. oktobra - Zavod za socialno medicino in higieno Gorenjske prireja v torek in sredo, 9. in 10. oktobra 1990, letošnje Dneve higijene, stalno izobraževalno obliko delavcev s tega področja. Prvi dan se bodo zbrali direktorji in strokovni delavci devetih slovenskih zavodov, ki bodo spregovorili o novi organiziranosti zavodov in obveznostih v zvezi s tem. Zaradi slabšanja higienskih razmer in povečanega števila črvenih obolenj so drugi dan sklenili organizirati seminar o varni pripravi občutljivih mesnih jedi in preprečevanju zastrupitev z živili. Za seminar, na katerega so povabili vodje večjih javnih kuhinj, v Sloveniji vlada precejšnje zanimanje. ● S. Saje

KERN
KOZMETIČNI SALON IN SAVNA
KERN MARTA, KOROŠKA 5, 64000 KRANJ
TEL. (064) 23-650 (HOTEL CREINA)

ZUNANJEPOLITIČNI KOMENTAR

Nemčija je ena

Od srede, 3. oktobra, naprej je v Evropi spet samo ena Nemčija in pojavlja se polno vprašanje in odgovorov, kaj bo ponovno združena Nemčija pomenila Nemcem in drugim narodom v Evropi. Nagibamo se k odgovoru, ki ga je izrekel bivši britanski finančni minister Roy Jenkins: "Marka in Bundesbank sta kot bistveni nemški ustanovi nadomestili Wehrmacht; nemška marka je močnejša od nemškega tanka, Helmut Kohl pa je enak Bismarcku." Tisto o marki nam je pravzaprav že dolgo jasno, glede primerjave obeh politikov pa smo svoj čas zapisali, da je Kohl res višji od Bismarcka, da pa je vprašanje, ali mu je enak tudi po veličini in pomenu. Na to vprašanje bo odgovoril čas, zaenkrat pa si zaradi boljše možnosti primerjanja osvežimo spomin na "železnega kanclerja".

Do prve združitve večine Nemcev v moderni zgodovini je prišlo v drugi polovici prejšnjega stoletja, njen protagonist pa je bil ravno Bismarck. Načelna zahteva po združitvi je bila kategorično izražena že v revolucionarnem letu 1848, vendar se je pokazalo, da ideja ne pomeni dosti, če ni za njo moči in sile. Leta 1862 je Bismarck v pruski zbornici izjavil: "Velika vprašanja časa se ne rešujejo z besedami in sklepi večine - to je bila napaka v letih 1848 in 1849 - marveč z železom in krivjo." Izjavil je tudi, da je moč pred pravico (Macht geht vor Recht). Naloga politike je po njegovem v tem, da poda "čim boljše sodbo o tem, kaj bodo storili drugi ljudje v takih ali drugačnih okoliščinah". Ko je tako ocenil, da je čas dozorel, so prišla dejanja; v letih 1864, 1866 in 1870/71 je eno za drugo spravil na kolena Dansko, Avstrijo (in njeno velikonemško ambicijo, da bi se vse nemške dežele združile okrog Dunaja in ne okrog Berlina) in naposled še "dedno sovražnico" Francijo. "In tisto, k čemur so brezuspešno koprneli romantično razpoloženi študentje, profesorji in publicisti, je bilo izvršeno leta 1871 v Versaillesu, na tujem ozemlju in med grmenjem nemških topov, ki so obstreljevali Pariz." (E.S.)

Med obema dejanjema nemške združitve v letih 1871 in 1990 so torej očitne podobnosti, nekaj pa je tudi razlik. Tokrat se je dejanje združitve izvršilo v Berlinu, v okoliščinah, ki so bolj spominjale na polnočno kot na demonstracijo politične moči. Nemški predsednik, Richard F. von Weizsäcker, pravi, da se Nemčija tokrat prvič združuje tako, da s tem ne ogroža nikogar. Združuje se po volji večine, brez železa in krvi, "pravičnost zgodovine" je tokrat nad golo silo... Spoznanje, da je marka lahko močnejša od tanka, pa ostaja. In z njim skrbi.

Sicer pa se bo morala moč marke najprej potrditi na domačem terenu. Gospodarstvo bivše NDR je v slabem stanju, naravno okolje je opustošeno, življenjski standard bivših vzhodnih Nemcev leta za zahodnim. Po mnenju največjih optimistov bi se vzhodno lahko izenačilo z zahodnim že v petih letih, vendar le, če bo mark dovolj. V nasprotnem primeru se bo proti zahodu zvalila nova reka iskalcev (boljše) zaposlitve. Kaj bo tedaj s skoraj petimi milijoni gastarbajterjev, med katerimi so Jugoslovani po številu (610.000) na drugem mestu za poldrugim milijonom Turkov in pred Italijani, katerih je pol milijona? Ob tem omenimo še delavce iz Vietnama, Mozambika in Kube, ki so prišli v NDR v času, ko je bila ta še vzor realsocialistične ekonomije. Bonaška vlada namerava v modernizacijo vzhoda vložiti kar 500 milijard mark in sicer v posodobitev sedanje infrastrukture, v nova podjetja in opremo, za očiščenje okolja, za brezposelne, v privatizacijo, visoko šolstvo in za umik sovjetskih enot. Čisto verjetno je, da bo nova država z 80 milijoni prebivalcev, ki je po bruto nacionalnem dohodku (1500 milijard dolarjev) v svetu ne tretjem mestu, za ZDA in Japonsko ter pred SZ in Francijo, vse to tudi res zmožla.

"Nihče ne bo ničesar izgubil, večina pa bo še pridobila", pomirljivo zagotavlja kancler Kohl. Če se bo to pod njegovo vladavino tudi res zgodilo, potem mu primerjave z Bismarckom ne bo nihče očitil ali oporekal.

Miha Naglič

Humanitarna akcija uspeva

Kolki dojenčkov na ultrazvoku

Kranj, 9. oktobra - Čeprav smo se bali, da zaradi slabega odziva na dobrodelni koncert in zbiranje denarja za nakup sond za ultrazvok, s katerimi naj bi namesto rentgena že kmalu slikali kolke dojenčkov, vsi Gorenjci skupaj ne bomo zbrali 84 tisoč dinarjev potrebnega denarja, je, kot kaže, bojazen odveč. Razen izkupička od prodanih 770 koncertnih vstopnic se je na žiro račun gorenjskega zdravstva doslej nateklo še 67 tisoč dinarjev.

Denar so nakazali: Elita Kranj 5000 dinarjev, ABC Pomurka Loka Škofja Loka 3000, Mercator Mlekarna Kranj 5000, Termo Škofja Loka 5000, KZK Oljarija Britof 2000, Zvezda Kranj 5000, Sava Kranj 5000, LB Gorenjska banka 5000, Gorenjska oblačila Kranj 3000, Merkur Kranj 5000, Triglav konfekcija Kranj 3000, Exoterm Kranj 5000, IKOS Kranj 5000, Proračun občine Kranj 5000, Iskra Elektromotorji Železniki 5000 in Franc Maček iz Britofa 1000 dinarjev.

V imenu gorenjskih dojenčkov, njihovih staršev in zdravstva vsem darovalcem iskrena hvala. Glede na to, da akcija zbiranja denarja še traja, bomo morebitne kasnejše darovalce objavili v naslednji številki časopisa. ● H. J.

GORENJSKI GLAS

Ob 35-letnici je kolektiv Gorenjskega glasa prejel red zasluga s srebrno zvezdo

Ustanovitelj in izdajatelj ČP Glas, Kranj, tisk ČGP Delo Ljubljana, TOZD TČR Ljubljana

L2 Predsednica časopisnega sveta Kristina Kobal

naročnina za IV. trimesečje je 160,00 din

Gorenjski glas urejamo in pismo: Štefan Zargi (glavni urednik in direktor), Leopoldina Bogataj (v. d. odgovorne urednice), Vilma Stanovnik (sport, turizem, poslovne informacije), Danica Dolenc (za dom in družino, zanimivosti, Tržič), Danica Zavrli - Zlebitr (socialna politika, gorenjski kraji in ljudje), Andrej Zalar (gorenjski kraji in ljudje, komunalne dejavnosti), Lea Menclinger (kultura), Helena Jelovčan (izobraževanje, iz tolskih klopi, kronika, Škofja Loka), Cveto Zaplotnik (kmetijstvo, Radovljica), Darinka Sedej (razvedrilo, Jesenice), Stojkan Saje (družbene organizacije, ekologija), Jože Koljenc (noirjanja politika, sport), Marija Volčjak (gospodarstvo, Kranj), Gorazd Sinik (fotografija), Igor Pokora (oblikovanje), Ivo Sekne, Nada Prevc in Mirjana Draksler (tehnično urejanje) in Marjeta Vozlič (lektoriranje).

Naslov uredništva in uprave: Kranj, Moše Pijadeja 1, Kranj

Tekoči račun pri SDK: 51500-603-31999

Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, uredništvo 21.860 in 21-835, ekonomska propaganda 23-987, računovodstvo, naročnine 28-463, mali oglasi 27-960.

Neobjavljenih pisem in slik ne vračamo. Časopis je oprošten prometnega davka po pristojnem mnenju 421-4/72.

Za 3,6 milijona dinarjev posojila se poteguje 468 graditeljev

Letos zadnjič?

Škofja Loka, 9. oktobra - Za občinsko solidarnost v stanovanjskem gospodarstvu se zbira prispevek po stopnji 1,20 od kosmatih osebnih dohodkov zaposlenih, za republiško pa še dodatnih 0,10. Izvršni svet predlaga občinski (in republiški) skupščini, da se oba prispevka glede na novi zakon o stanovanjskem gospodarstvu ter pritisk nekaterih podjetij, ki hočejo sama deliti stanovanjski denar, prihodnje leto ukine.

Takšen predlog je izvršni svet izoblikoval po informaciji o prvih rezultatih razpisa za dodelitev posojil za individualno gradnjo in prenovi iz stanovanjskih sredstev solidarnosti. Za razdelitev je bilo razpisanih 3.663.000 dinarjev, za katere pa se poteguje kar 468 prosilcev. To pomeni, da na enega povprečno odpade le simboličnih 7.827 dinarjev ali, kot je bilo ironično rečeno v razpravi, vsakemu za nekaj vreč cementa. Vsota predstavlja le pet odstotkov zaprosene mase posojil.

V škofjeloški občini je več kot 1300 individualnih graditeljev, ki jim je posojilo iz solidarnosti morda edina pomoč pri gradnji, saj so stanovanjski skladi v podjetjih osiromašeni, bančna posojila pa zaradi spreminjajočih pogojev tvegana.

Iz občinskih sredstev solidarnosti je bilo letos kupljenih sedem solidarnostnih stanovanj, za kreditiranje nakupa stanovanjskih hiš je bilo name-

njenih 3.660.000 dinarjev, za kreditiranje družbene usmerjene individualne gradnje pa 1.830.000 dinarjev. Velik del solidarnostne vsote poberejo tudi subvencije k stanarinarim.

Oster rez, ki ga predlaga občinska vlada z ukinitvijo prispevka solidarnosti, zato odpira vprašanje, iz katerega vira oziroma na kakšen način bo "država" v prihodnje na tem področju pomagala socialno šibkim. Čeprav bo odpisala vsa posojila, ji ostane še zajeten krog upravičencev za subvencije k stanarinarim, ki se zaradi povišanja stanarin iz meseca v mesec še širi. Vprašanje pa je tudi, koliko si bodo z denarjem, namenjenim za solidarnostna posojila, lahko pomagali v podjetjih. Iz žirovske Alpine, denimo, kjer so najglasnejši nasprotniki tega prispevka, je zadnji dve leti največ prosilcev za občinsko posojilo solidarnosti. ● H. Jelovčan

Obnova ceste skozi Todraž in Brebovnico

Konec nadležnega prahu

Škofja Loka, 8. oktobra - Hkrati z obnovo regionalne ceste Gorenja vas - Dobrava, načrtovano za letos, naj bi po planu republiške uprave za ceste asfaltirali tudi odsek skozi Todraž in Brebovnico. Z umikom prvega načrta je padlo v vodo tudi upanje vaščanov Todraža in Brebovnice, da se znebijo nadležnega prahu. Vendar je občinski izvršni svet na njihove pritiske oziroma pobudo krajevne skupnosti Lučine, kjer se število prebivalcev še vedno zmanjšuje, julija predlagal upravljalcu ceste, Cestnemu podjetju Kranj, naj se prednostno dogovori za obnovo tega odseka.

V republiški upravi za ceste predlagajo škofjeloški občini izdelavo projekta za odsek od rudnika do odcepa za Dolino miru. Pogoj za izdelavo projekta pa je večinski sofinancerski delež obnove občine, širina vozišča pet metrov brez razširitev ter ureditev premoženjsko pravnih zadev.

V Cestnem podjetju Kranj menijo, da je zaradi neugodnih terenskih razmer in sorazmerno majhnega prometa, ki ne presega 300 vozil na dan, edino gospodarno graditi oziroma obnoviti cesto Todraž - Lučine - občinska meja v dolžini 8390 metrov in širini voznega pasu pet metrov brez razširitve krivin. S takšnim predlogom se je v tork strinjal tudi škofjeloški izvršni svet. ● H. Jelovčan

Tovariško srečanje

Jesenice, 8. oktobra - Jeseniški okrožni odbor aktivistov OF vabi vse nekdanje aktiviste OF iz jeseniške in radovljiške občine, ki so delovali v dolini od leta 1941 do 1945 na tovariško srečanje. Vabijo tudi vse nekdanje internirance in zapornike. Pogovarjali se bodo o današnjih političnih razmerah ter se spomnili obletnice osvoboditve.

Srečanje bo v soboto, 13. oktobra, ob 10. uri v prostorih kulturnega doma na Hrušici. Za jedačo bo poskrbljeno, na Hrušico pa vozijo redni in lokalni avtobusi vsako uro.

Zbor aktivistov

Okrožni odbor aktivistov OF medvojnega okrožja Škofja Loka in občinska odbora Zveze združenj borcev NOV Škofja Loka in Ljubljana - Šiška vabijo aktiviste OF tega okrožja na 5. Zbor in srečanje, ki bo v soboto, 20. oktobra 1990, ob 10. uri, v jedilnici Dijaškega doma Solskega centra Boris Zihlerl v Škofji Loki, Podlubnik 1/b (na Podnu).

Zbiranje udeležencev Zbora in srečanja je od 9. do 10. ure v avli Solskega centra Boris Zihlerl. Po končanem zboru bo skupno kosilo in tovariško srečanje.

Vljudno in tovariško vabljeni!

Radio Žiri pod skupščinsko marelo

Škofja Loka, 9. oktobra - Škofjeloška vlada bo predlagala skupščini, da prevzame ustanoviteljstvo delovne organizacije za obveščanje oziroma Radia Žiri.

Njen organ upravljanja bo po novem svet delovne organizacije za obveščanje, v katerem bodo poleg treh (so)delavcev tudi delegati vseh političnih strank v škofjeloški občini. Svet naj bi bil imenovan že na oktoberskem zasedanju skupščine. Ta naj bi tudi podaljšala mandat glavni in odgovorni urednici Radia Žiri do preoblikovanja delovne organizacije za obveščanje v javno podjetje, ki mora biti opravljeno do 31. marca prihodnje leto.

S prevzemom ustanoviteljstva bo skupščina prevzela tudi breme sofinanciranja delovne organizacije za obveščanje, ki je bilo doslej razdeljeno na dejavnosti bivših samoupravnih interesnih skupnosti. Letos naj bi njihov delež znašal okrog 744 tisoč dinarjev. ● H. Jelovčan

Iz govora Milana Kučana v Smedniku

Pravica do zdravega razvoja vsem, tudi vedenjsko motenim otrokom

Kot je ob otvoritvi novega vodstva Frana Milčinskega v Smedniku dejal predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan, otvoritev novih zavodskih prostorov najlepše udejanja geslo letošnjega tedna otroka »Zagotovo otroku zdravo in varno okolje«. Žal svetovni teden otroka tudi pri nas vse prevečkrat izzveni kot enkratna oddolžitve otrokom. Kar moramo storiti kot družba in kot država, ne more biti zgolj enkratno izpraševanje vesti, saj z njim ptičkom brez gnezda, otrokom, ki so se znašli na robu družbe, ne da bi bili sami mnogo krivi za to, ne pomagamo dosti.

Milan Kučan je govoril tudi o vlogi in pomenu dela pisatelja in mladinskega sodnika Frana Milčinskega, o današnjem odnosu družbe do vzgojno motenih in zanemarenih otrok, o prijemih sodobne pedagogike, ki se odločno obrača od segregacije in zapiranja vase k integraciji motenih in okolje in povezovanju z njim. Ne moremo namreč po eni plati razglašati demokracijo in hoteti v Evropo, po drugi pa se zakrkniti v svoja verovanja in predsodke in si zatiskati oči pred nerazveseljivo resnico o naših otrocih in mladini, je dejal govornik. Družbe, ki se proglašajo za socialno učinkovite, stremijo za tem, da omogočajo razvoj in ustvarjalnost vsakemu posamezniku. Pravici na zdrav in celovit razvoj ter pridobivanju znanja sta temeljni pravici razvitega sveta in v enaki meri veljata za otroka in mladostnike, ki na tak ali drugačen način odstopajo v razvoju od svojih vrstnikov.

Govoril je tudi o sodobni šoli, ki da je mesto za resnico in dvome, ne pa za dogme in ideologijo, glede česar smo pri nas v preteklosti že delali napako, v prihodnje pa je ne gre ponavljati z drugačnimi predznaki. Na koncu je omenil tudi ustavno dopolnilo, ki je našlo mesto ob zadnjih dopolnjevanjih slovenske ustave, namreč o uresničevanju pravice otrok. Ob tem ni mogel mimo neprijetnega madeža, da naša država še vedno ni ratificirala leta 1959 v generalni skupščini združenih narodov sprejete deklaracije o pravih otrok. To je zlasti nedopustno v času, ko so po ugotovitvah nas samih in tujih opazovalcev v delih države (Kosovo) grobo teptana cela poglavja iz te deklaracije.

Sporni kmetijski prispevek

Kranj, 3. oktobra - Kranjski izvršni svet ni sprejel 20-odstotnega povečanja finančnega načrta pospeševanja proizvodnje hrane in zagotavljanja osnovne preskrbe v letošnjem letu, ponovno smo slišali, da bi bilo prispevek potrebno ukiniti.

Ukinitve prispevka za pospeševanje proizvodnje hrane in preskrbo je član kranjskega izvršnega sveta predlagal na seji 12. septembra, vendar je občinski komite za planiranje, gospodarstvo in družbene dejavnosti predlagal 20-odstotno povečanje finančnega načrta sklada kot uskladitev z inflacijo, z uvodnim pojasnilom, da ukinitve prispevka med letom ni možna. Na seji smo ponovno slišali Markičevo pripombo, da mora obubožana kranjska industrija financirati kmetijstvo, ki posluje pozitivno. Franc Golorej je želel podrobno poročilo in dejal, da se sredstva porabljajo neracionalno, predvsem za pospeševanje KZK. Miran Tivadar je dejal, da je bistvena poraba denarja in vprašal, zakaj ga ne bi namenili lačnim.

Kako sporen je postal kmetijski prispevek, se je izkazalo tudi pri glasovanju, saj izvršni svet ni sprejel povečanja finančnega načrta. Pričakujemo torej lahko, da bo odbor za pospeševanje proizvodnje hrane in preskrbe pripravil natančnejše poročilo in še enkrat prišel z njim na izvršni svet. Zaradi kopice pripomb, celo predloga o ukinitvi prispevka, pa je težko napovedati, kakšno bo odločitev. ● M. V.

Komasacija na Visokem še vedno ni zaključena

Ponudili bodo dodatno zemljišče

Kranj, 3. oktobra - Komisija bo s pomočjo dodatnega zemljišča na komasacijskem območju na Visokem ponovno poskušala doseči sporazum s tremi kmeti, s čimer naj bi bili problemi naposled rešeni.

Kranjski izvršni svet je odobril odškodnino Mercator-Kmetijstvu za 2.756 površinskih metrov njive na komasacijskem območju na Visokem v višini 41.345,20 dinarjev, saj naj bi s pomočjo tega zemljišča ponovno poskušali doseči sporazum s tremi kmeti. Gre za razrešitev pritožbe Janeza Grilca glede razlike med vrednotenjem vložnih in dodeljenih zemljišč, saj so ugotovili, da mu pripada še 5,3-odstotna razlika.

Komasacijski postopki na Visokem se vlečejo že sedmo leto na seji izvršnega sveta smo slišali tudi pripombo, da se vlečejo še nedopustno dolgo in odgovore, da je pri komasacijah občina desetina kmetov nezadovoljnih. Na Visokem jih je bilo v komasaciji vključenih 244, poleg že omenjenega problema je v postopku reševanja še osem pritožb, kar je 3,5 odstotka vseh. Pritožbo imajo še nekaj problemov tudi na Primskovem, kjer je bilo v komasacijo vključenih 208 udeležencev, v reševanju pa so štiri pritožbe, kar je 1,5 odstotka vseh. ● M. V.

Konvencija za zaščito alpskih regij

Alpe potrebno zavarovati kot celoto

Zaradi višinske dimenzije alpskega sveta je tod bela lisa pri upravljanju.

Gozd Martuljek, 6. oktobra - Na letošnjem zasedanju mednarodne komisije za zaščito alpskih regij, CIPRA, so strokovnjaki sedmih dežel spregovorili o življenju gorskih rek. Zaradi spoznanja, da je manj kot 10 odstotkov alpskih voda še v naravnem stanju, so v deklaraciji iz Gozd Martuljka predlagali 10-letni moratorij za izkoriščanje neokrnjenih predelov gorskih rek. Sklepne pogovore so posvetili skupnim naporom za sprejem Alpske konvencije v vladah teh dežel.

Mednarodna komisija za zaščito Alp, CIPRA, je bila ustanovljena že leta 1952. Ob njeni ustanovitvi je naša država pismeno sporočila le svoj interes za sodelovanje, od leta 1955 pa Jugoslavijo zastopa v tej organizaciji Republika Slovenija. Zato ni naključje, da so se strokovnjaki CIPRA zbrali pri nas na rednem zasedanju leta 1983 na Bledu in po sedmih letih priredili srečanje v Gozd Martuljku.

Letošnji strokovni referati, ki so jih predstavili 5. in 6. oktobra v martuljskem hotelu Špik, so bili povezani z življenjem gorskih rek. Vse razprave, od uvoda v zasedanje do sprejema sklepne deklaracije, so zajele tudi druge dimenzije bivanja v gorskem svetu in škodljivih posledic zaradi raznih neskladij. Tako je uvodničar dr. Dušan Plut iz slovenske vlade

med drugim naglasil: »Slovenske Alpe kot jedro slovenskega gorskega sveta podobno kot Alpe drugod doživljajo intenzivne in nekon-

trolirane prostorsko-ekološke spremembe. Poseben problem predstavlja ohranjanje ekološkega ravnovesja v turističnih območjih, ki so zlasti z ureditvijo smučarskih prog doživela najbolj izrazito in za okolje tvegano pokrajinsko preobrazbo. S širokopotezno in hidrološko ne dovolj pretehtano rabo topov za umetni sneg bi po izkušnjah strokovnjakov CIPRA lahko dolgoročno naredili veliko škode. Dolžni smo torej spoštovati njihove strokovno pretehtane sklepe iz leta 1989, ki pozivajo v skrbni za dolgoročno ohranitev turizma k prepovedi široko površinskega umetnega zasneževanja. Topovi za umetni sneg naj se dovolijo samo za zasneževanje izpostavljenih in posameznih območij, vendar šele po temeljiti raziskavi vseh možnih posledic za okolje.«

S konvencijo zaščititi neokrnjeno naravo

Na osnovi podatkov iz strokovnih referatov o življenju gorskih rek so v Gozd Martuljku sprejeli osnutek deklaracije, katere osnovni namen je zaščita še neokrnjenih predelov alpskih rek. Ker je še manj kot 10 odstotkov vseh alpskih rek ohranjenih v naravnem stanju, strokovnjaki CIPRA zahtevajo 10-letni moratorij za izkoriščanje neokrnjenih predelov, obenem pa revitalizacijo že prizadetih odsekov voda.

Predvidena okrogla miza o vključevanju zaščite gorskih voda v Alpsko konvencijo - razprave je vodil slovenski minister za

varstvo okolja in urejanje prostora Miha Jazbinšek - se je sicer

spreverglu v pojasnjevanje slovenskih stališč, ki pa so med udeleženci drugih alpskih dežel naletele na splošno podporo. Tako je vodja komisije CIPRA za Slovenijo inž. Miloš Turk prebral zaradi odobrenosti dr. Vilija Premzla iz republiškega sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora njegov pregled dosedanjega dela vlad pri uresničevanju konvencije. Kot je med drugim pojasnil, je lani sprejeta resolucija o varstvu Alp dobra osnova za oblikovanje konvencije o zaščiti Alp. Le-to naj bi podpisale vse države, na območju katerih Alpe so, ne glede na delež površine posamezne države; med predvidenimi podpisnicami je tudi Evropska skupnost, ki s smernicami za varstvo okolja in ekonomskimi ukrepi že sedaj vpliva na dogajanje v alpskem svetu.

Namestnik v ministrstvu za VO in urejanje prostora mag. Mitja Bricelj, ki je z besedo in sliko

predstavil različne konflikte zaradi uporabnikov prostora ob Savi, je opozoril, da je skrajni čas za sprejem konvencije alpskih dežel. To bi namreč tudi našo državo spodbudilo k premišljenemu ravnanju za naravnimi viri.

Pravne vidike oblikovanja konvencije za zaščito naravnih

vrednot Alp je osvetlil dr. Tone Strojnjak, ki je kot vprašanja življenjskega pomena za Alpe označil področja zbiranja in analiziranja informacij, upravljanja

ter nadzora. Kot predstavnik Planinske zveze Slovenije je vodstvu CIPRA predlagal povezovanje z vsemi organizacijami, katerih dejavnost sega v alpski svet. Predlagal je tudi, da bi za spremljanje pomembnih dogajanj v njem ustanovili mednarodni center, na primer v Innsbrucku; po njegovem mišljenju je ob tem potrebno uvedba enotnega katastra podatkov. Ker so Alpe višinska dimenzija, je Strojnjak ugotovil belo liso pri dosedanjem upravljanju s tem prostorom, kar se kaže v dosti boljši zaščitenosti morja v primerjavi z Alpami, sicer dveh dragocenosti naše Evrope.

V nadaljevanju so se razpravljali inž. Janez Bizjak iz uprave TNP o predlogu Alpske konvencije in njenem nadaljnjem uresničevanju z vidika volje alpskega prebivalstva, mag. Dušan Fatur iz ministrstva za VO in urejanje prostora o lokacijskih odločitvah, pri katerih je treba upoštevati interese domačinov, pa prof. Stane Peterlin iz republiškega zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine o vidikih varovanja naravne dediščine, pri čemer je omenil tudi konkretni problem v zvezi z načrtovanjem umetnim zasneževanjem v Kranjski Gori. Zaradi odločnih zahtev strokovnjakov CIPRA za razrešitev tega problema je minister Jazbinšek obljubil ukrepanje vlade v skladu s pristojnostmi.

Ob koncu zasedanja v Gozd Martuljku se je predsednik CIPRA dr. Mario Broggi zahvalil za gostoljubje Slovenije in plodno sodelovanje njenih strokovnjakov. Za temo zasedanja leta 1991 v Švici pa je najavil oceno, koliko pomeni tradicionalna kulturna krajina alpskim deželam. ● Stojan Saje

Predstavniki osnovnih organizacij sindikata osnovnih šol občine Kranj smo 2. 10. 1990 obravnavali problematiko financiranja OŠ v II. polletju tega leta in sprejeli za javnost naslednje

Sporočilo

Delavci zaposleni v osnovnih šolah občine Kranj opozarjamo na izredno težaven materialni položaj naše dejavnosti. Po ukrepih o razbremenjevanju gospodarstva, ki jih je sprejela skupščina občine Kranj junija letos, se je prispevna stopnja iz BOD za osnovno izobraževanje znižala iz 5,39 odstotka na 4,82 odstotka. Ob tem nam je bilo zagotovljeno, da znižanje prispevnih stopenj ne bo ogrozilo izvajanja programov in materialnega položaja učiteljev. Žal so bila zagotovljena eno, realnost pa je popolnoma drugačna. Zaradi naraščajoče inflacije že pred pričetkom novega šolskega leta mesečne dotacije niso uspeli pokrivati vseh materialnih stroškov šol. Stroški dejavnosti so začeli ogroziti OD zaposlenih, ki se znižujejo in so glede na izobrazbeno strukturo zaposlenih naravnost podcenjujoči. Čedalje večje breme pa so z novim šolskim letom občutili tudi starši, ki plačujejo dražjo malico, učbenike, papir za kontrolne vaje, serviete in papirnate brisače za osebno higieno v šoli itd.

Zaradi zgoraj navedenih dejstev smo zaposleni v šolah, verjetno pa tudi v drugih družbenih dejavnostih z nestrpnostjo čakali na predlog rebalansa proračuna občine Kranj. Žal smo razočarani ugotovili, da z rebalansom za družbene dejavnosti niso predvidena nikakršna dodatna sredstva za osnovno in razširjeno dejavnost, nasprotno pa so v obstoječem finančnem planu za vzgojo in izobraževanje še vedno vključene postavke, ki z našo dejavnostjo nimajo nič skupnega. Ena takih postavk je dejavnost Radia Kranj, ki mu je namenjenih 51.600 din, za izobraževanje pedagoških delavcev na vseh desetih OŠ pa celih 14.100 din. Kako podcenjeno je vzgojnoizobraževalno delo, nam za primerjavo pove tudi podatek, da je za letos za proizvodnjo, ki nam je zaračunava SDK Kranj planiranih kar 541.200 din, za ekscurzije učencev 263.500 din, za fond učbenikov pa 48.500 din, za učence vseh 10 osnovnih šol skupaj. To, da so se ogromna sredstva zbrana za družbene dejavnosti prelivala za financiranje sumljivih investicij (stavbe Uprave za notranje zadeva, Radia Kranj) pa je javnosti tudi že znano.

Zgornji podatki nam torej jasno kažejo, kako nenamensko se trošijo sredstva, ki jih vsi zaposleni plačujemo za šolstvo in druge družbene dejavnosti. Zato od izvršnega sveta in skupščine občine Kranj zahtevamo, da čimprej obravnava problematiko financiranja osnovnih šol na svojih sejah in ponovno ovrednotita programe ter iz njih črtata vse tiste postavke, ki ne sodijo v vzgojo in izobraževanje. Hkrati pa zahtevamo, da se odobrijo sredstva tudi za osebne dohodke zaposlenih, saj se, kot nam je znano, v proračunu pojavljajo presežki sredstev, kar nedvomno kaže, da se osebni dohodki v gospodarstvu in negospodarstvu (banke, SDK, upravni organi) povečujejo. Zahtevamo, da se bremena krize ne prelagajo le na nekatere sloje in poklice.

Predstavniki sindikata naslednjih OŠ:

Stane Žagar
Bratstvo in enotnost
Matija Čop
France Prešeren
Simon Jenko
Lucijan Seljak
Janko in Stanko Mlakar, Senčur
Matija Valjavec, Predvor
Davorin Jenko, Cerklje
Josip Broz Tito, Predoslje
Vlasta Sagadin

Protest

V imenu Slovenske kmečke zveze izražam oster protest zaradi provokativne akcije vojaške policije na bivšem štabu Republiške teritorialne obrambe. Podpiram stališče Republiškega sekretariata za ljudsko obrambo, da je potrebno ohraniti mirnost in preudarnost. Obenem pa v imenu vodstva naše organizacije in številnega članstva zagotavljam enotno podporo ob vseh ukrepih pri uveljavljanju suverenosti države Slovenije.

Predsednik SKZ
Ivan Oman

Izjava za javnost

Ob armadni zasedbi Republiškega štaba slovenske teritorialne obrambe Društvo slovenskih pisateljev ostro protestira. V celoti podpira legitimne oblasti na Slovenskem in njihove ukrepe, s katerimi ščiti slovensko suverenost.

Pozivamo vse politične stranke, da se v nastalih razmerah odpovedo polemikam in soglasno stopijo v bran nedotakljivosti Republike Slovenije.

Pozivamo vse državljane Republike Slovenije, naj ne nasadajo provokacijam JLA, ki imajo za cilj zasejati zmedo in nes pametne reakcije med prebivalstvom.

"Nočna akcija" JLA ni prva v seriji metod zastraševanja! JLA ne more niti okupirati niti ukloniti demokratične Slovenije!

Društvo slovenskih pisateljev
Rudi Seligo, predsednik, l. r.

Skupščini republike Slovenije

Onemogočanje javne besede

LIBERALNA STRANKA je glede na aktualne politične dogodke posredovala javnim medijem, zlasti RTV Sloveniji in DELU, več izjav za javnost. Predvsem RTV Slovenija in DELO pa vztrajno ignorirata navedena sporočila LIBERALNE STRANKE, pri čemer je DELO kvečjemu objavilo popolnoma skrčene povzetke teh stališč in pri tem tudi pomembno okrnilo vsebino navedenih sporočil. Nasprotno pa lahko zasledimo, da navedeni mediji v celoti objavljajo tudi nesorazmerno dolge izjave prej etabliranih strank, zlasti ZSMS-LS, ZKS-SDP, kot tudi SS. Tako je značilen primer tudi objava tovrstnih prispevkov v DELU z dne 2.10.1990, ko so našli dovolj prostora za objavo obširnega prispevka tov. Jožeta Smoleta pod naslovom "Kdo je dal odstraniti Broza?", niso pa našli prostora za kaj več kot nekaj besed o stališčih naše stranke o perečem sporu delavcev SNAGE z mestom Ljubljana, pri čemer (po naši oceni namerno) niso objavili poziva naše stranke vsem podjetnikom in obrtnikom v Sloveniji, da v tem kriznem trenutku ponudijo svojo pomoč mestu Ljubljani.

Zahtevamo, da Skupščina RS sprejme oceno o takšni izrazito pristranski politiki navedenih medijev.

Vitimir Gros

Oprostitev posebnega prometnega davka

Zaenkrat le za obrtnike

Ljubljana, 5. oktobra - Na včerajšnjem skupnem zasedanju vseh treh zborov republiške skupščine so po daljšem pretehtanju dveh predlogov sprejeli zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o posebnem prometnem davku. Ta predpis omogoča oprostitve 13-odstotnega posebnega republiškega prometnega davka pri nakupu reprodukcijskega materiala in opreme za čiste obrtnike. Predlog izvršnega sveta s širšimi oprostitvami bo šel v redni postopek.

Prvi predlog zakona je nastal na pobudo skupine poslancev in so ga po usklajevanju od začetne obravnave julija letos zožili tako, da prinaša olajšave pri plačilu posebnega prometnega davka samo čistim obrtnikom. Drugi predlog pa je dan pred zasedanjem slovenske skupščine sprejel slovenski izvršni svet; s to dopolnitvijo zakona naj bi bili oproščeni plačevanja temeljnega prometnega davka in posebnega republiškega davka v skupni višini 33 odstotkov poleg zasebnih obrtnikov tudi trgovci in kmetje, ki jim je trgovanje oziroma kmetovnanje edini poklic.

Ker je drugi predlog prišel na poslanske klopi v skupščini brez predhodne uskladitve, so predlagatelji prvega predloga terjali spoštovanje veljavnega postopka. Po daljšem pretehtanju za in proti - poslanec Vitimir Gros, na primer, je predlagal združitve obeh predlogov v en zakon - je potegnilo jeziček na tehtnici prepričanje, da stvari ne bi smeli več zavlačevati. Tako je bil sprejet z večino glasov zakon, po katerem bodo čisti obrtniki oproščeni plačila 13-odstotnega prometnega davka pri nakupu materiala in opreme. S tem naj bi obrtnike spodbudili, kot je v razpravi menil predstavnik predlagateljev, da bi se odločili za posodabljanje dejavnosti in širitev zaposlovanja.

Predlog izvršnega sveta bo moral v redni skupščinski postopek. Predsednik odbora za javne finance in proračun Janez Kopač je predlagal, da skupščina pooblasti za obravnavo predloga njihov odbor. Obenem se je strinjal, naj ta predlog dopolnijo z oprostitvijo plačila davka za samostojne kulturne delavce, kar je zahteval Rudi Seligo, kmečki poslanci pa so terjali enake pravice za vse kmete. ● S. Saje

Seja radovljiskega odbora Socialistične stranke Slovenije

Največ pozornosti socialnim vprašanjem

Radovljica, 4. oktobra - Radovljiska organizacija Socialistične stranke Slovenije sodi med številnejše na Gorenjskem, tako je pred dnevi ustanovila svoj odbor, ki se je danes tudi prvič sestel. Njihova okvirna usmeritev je sicer v skladu z republiškim strankarskim programom, pripravljajo pa tudi lastni operativni program, s katerim bodo nastopali v občinski skupščini in javnosti. O slednjem je bilo na seji odbora tudi največ govora.

Največ pozornosti bodo posvetili socialnim vprašanjem, predvsem zaščiti človeka in njegovega življenjskega okolja, kamor sodi tudi ekološka problematika v radovljiski občini, posvetili pa se bodo tudi krajevnim skupnostim, da bi le-te

sodelovale pri načrtovanju planskih dokumentov v občini. Problemov v radovljiski občini je precej: tehnološki presežki delavcev, tu so Elan, Veriga, Sukno, neobdavčena "siva ekonomija", problemi, ki jih bo sprožila gradnja avtoceste čez

Leško polje, kamnolom v Kamni Gorici vsebolj vznemirja tamkajšnje prebivalce, prenapolnjenost deponije odpadkov na Črnicu... Zahteva po čimprejšnji akciji se torej kaže sama po sebi. Socialisti tako nameravajo že sredi novembra skupaj s socialdemokrati in predstavniki svobodnih sindikatov sestati za mizo in oblikovati skupen program za reševanje naštetih problemov.

Odborniki so v nadaljevanju spregovorili še o organizi-

ranju Socialistične stranke in pridobivanju novih članov, ki naj bi bili iz čimveč krajevnih skupnosti, saj bi tako lažje pripravljali akcije za rešitve problemov, ki v njih nastajajo. Socialistična stranka bo delovala odprto in javno, tako bodo občanom vsak četrtek od 16. do 19. ure v svojih prostorih na

Gorenjski cesti 20, na voljo člani odbora stranke, vabili pa bodo tudi republiške strankarske predstavnike, skupščinske delegate in druge. ● Igor Kavčič

Ob 46-letnici požiga Gozda
Peter Smuk, predsednik SO Tržič:

Ne glejmo le na trenutno korist

"Kot je vsem dobro znano, je bila od naših vasi najbolj prizadeta prav vas Gozd, ki jo je okupator zaradi sodelovanja vaščanov s partizani, požgal. Izmed vaščanov Gozda, od katerih je bilo med 62 prebivalci 26 partizanov, je padlo v vojni 7 žrtev. Vsem tem žrtvam in žrtvam iz drugih naših vasi, kakor vsem slovenskim in ostalim, smo dolžni dati priznanje in ohraniti spomin nanje tudi kot opomin, do kakšnih osebnih in narodnih tragedij nas pripelje brezumje posameznikov, ki so pripravljene žrtvovati milijone ljudi zaradi svojih ozkih interesov. Tudi danes takih norcev ne manjka.

Od teh dogodkov je preteklo že dovolj časa, da si lahko priznamo, da so bili med zadnjo vojno tudi na strani okupiranega prebivalstva, torej nas Slovencev, različni interesi. Ob želji vseh, da se rešimo okupatorjev, je nastopil pri delu prebivalstva, ki se je v prejšnjem jugoslovanskem režimu počutil najbolj prizadete in ga je vodila KP, še želja, da se z revolucijo spremeni dotodanj družbeni red.

Ta želja po spremembi družbenega reda pa ni bila sprejeta pri vseh Slovencih. Različno je bilo tudi gledanje na način boja, kakršen je povzročal veliko žrtev med civilnim prebivalstvom. Prevladala je usmeritev, ki je bila v svojem delovanju bolj ciljno usmerjena - po domače rečeno, ki je vedela, kaj hoče in je vse svoje delovanje podredila jasno zastavljenemu cilju, t. j. osvoboditvi izpod okupatorja in hkrati izvedeni revoluciji.

V deželah demokracije se vojaki po končani vojni umaknejo v vojašnice in pustijo upravljanje države uradnikom in politikom. Tam, kjer pride oblast na položaj z revolucijo, temu ni tako. Tudi pri nas ni bilo, ker je nova oblast še naprej uvajala in utrjevala t. i. pridobitve revolucije. To obdobje utrjevanja je trajalo predolgo. Po začetnih uspehih se je v daljšem obdobju izkazalo, da nas v vsem prehitvevajo narodi, ki niso izvedli komunistične revolucije. Naše vodilne ekipe so to že dolgo opažale. Nikakor pa niso želele priznati, da je napaka vgrajena v sistem, ampak so nam ponujale kozmetične spremembe tega sistema, s ciljem, da še naprej zadržijo oblast.

S prvo možnostjo demokratične izbire je zato narod pokazal, da si želi resničnih sprememb in dal možnost ljudem, v katerih je videl poroke za take spremembe.

Resnično svobodo si je vedno potrebno izboriti. Pri tem pa ni mišljen le oborožen boj, ki je le skrajno sredstvo, ko so že odpadle vse ostale možnosti. Tudi mi Slovenci smo se zopet znašli v položaju, ko se moramo na vse načine (z delom, znanjem, gospodarskim in političnim delovanjem) boriti za svojo svobodo in samostojnost. Ne glejmo pri tem le na trenutno korist. Glejmo dolgoročno, pa bomo gotovo prišli do spoznanja, da je za narodov obstanek nujna njegova samostojnost. S tem ne mislim na zaprtost v svoje plotove, le dokončno moramo dobiti možnost, da sami izbiramo, s kom in na kakšen način bomo sodelovali. Pozivam vas, da ob skorajšnjem odločanju o bodočem statusu - Slovenije končno enkrat zberemo svojo korajžo tudi ob zaključnem dejanju in si izberemo svojo lastno slovensko pot v nadaljnje življenje. Ob tem nam ne sme zmanjkati zaupanja vase. Nihče nam ne želi in nam ne bo zagotovil boljšega življenja, kot mi sami sebi. Spoznati moramo takoj, da Jugoslavije, kot smo jo poznali, ni več in se moramo takoj pripraviti na čas, ko bo to tudi pravno formalno dejstvo. Posebno nujno je, da razpad Jugoslavije dojamemo takoj vsi, ki so na vodilnih mestih, posebej v tovarnah, da ne bodo zamudili časa za pripravo na novo stanje."

Priprave na volitve

Senično - V krajevni skupnosti Senično v trziški občini so se konec minulega meseca začele priprave na volitve sveta krajevnih skupnosti. Kandidacijski postopek, ko krajin lahko predlagajo možne kandidate za sestavo krajevnega vodstva, že nekaj časa traja, končan pa bo 25. oktobra. Tajne volitve bodo prvo nedeljo novembra v domu družbenih organizacij v Seničnem. V kandidacijskem postopku morajo predlagani kandidati s pisno izjavo (poseben obrazec ima tajnica KS Sonja Papler, Senično 27 - pri Usnjarni) potrditi, da so, če bodo izvoljeni, pripravljene delati v vodstvu KS. ● (až)

V prejšnji številki paradajz "dondoz", tokrat goba "donda". V knjigi o gobah piše - navadna krompirjevka, premer 10 do 13 centimetrov, užitna.... Vlado Dolenc iz Delnic, majhne vasi blizu Poljan nad Škofjo Loko, tisti, ki ima na gornji sliki polne roke nečesa (ugibajte še malo), se lahko poživlja na take knjige. Tisto one, kar ima Vlado v rokah, je navadna krompirjevka ali "pzdec", kot pravijo tamkajšnji ljudje, njene dimenzije pa so 125 cm obseg, 45 cm premer, 28 cm višina, ko je bila odtrgana, pa je goba tehtala 8 kilogramov in 35 dekagramov (ker je bila malo bolj namočena od dežja), še sedaj pa tehta več kot 6 kg. No, "supergobo", ki zagotovo ni bila znotraj votla (kar smo na licu mesta preverili), je na Voglčarjevem travniku pravzaprav našel njegov sin Matjaž s še tremi prijatelji, Tomažem, Boštjanom in Vladom. "Ves premočen je bil, ko je gobo v naročju prinesel domov", sta povedala Matjaževa starša. Žal so bili mladi najditelji ravno v šoli, ko sem "superpzdec" spravil v fotografski aparat, pa mi je tako na pomoč priskočil Matjažev oče, ki je tudi povedal, da v njihovem koncu gobe prav rade rasejo, saj je tistega jutra, ko sem bil na obisku, v pičli uri in pol nabral 22 jurčkov. Kaj bodo z "megagobo"? "Pzdec je sicer užiten, vendar se mi ne bomo ukvarjali z njim, nesel ga bom nazaj, kjer je bil," je odgovoril Dolenc Vlado in me povabil, naj kakšno nedeljo pridem gobarit v njihov konec. ● Foto: I. K.

V KS Gorje bodo imeli svojo telefonsko centralo

Do leta 92 bo vsem pozvonilo

Gorje pri Bledu - V začetku osemdesetih se je o telefonu v KS Gorje le govorilo, leta oseminosemdeset je anketa pokazala, da kar 450 gorjanskih družin želi v svoji hiši dvigovati telefonsko slušalko, začeli so z akcijo in v zadnjih dveh letih z zbranim denarjem kupili telefonsko centralo, uredili prostore zanjo, izdelani so tudi že potrebni načrti, v kratkem bodo nakupili telefonski kabel, spomladi prihodnje leto ga bodo začeli polagati v zemljo in do konca leta 1992 bodo v KS Gorje, ki združuje 13 vasi in 2 zaselka imeli en telefon na 6 prebivalcev.

"Leta 1988 smo v radovljiški skupščini nastopili z zahtevo po izgraditvi telefonskega omrežja v naši KS Gorje in še istega leta smo se na sestanku krajanov odločili, da z anketo ugotovimo dejanski interes. Kar v 450 hišah so izrazili željo po telefonskem priključku in jeseni istega leta je tudi PTT

Kranj predvidela gradnjo končne telefonske centrale v Gorjah, pred tem pa naj bi še spustili v delovanje vozliščno telefonsko centralo na Bledu (kar se je lani tudi zgodilo). Del potrebnih sredstev naj bi zbrali krajin sami, nekaj s samoprispevkom, del denarja pa naj bi prispevala tudi PTT," je o začetnih aktivnostih za izgradnjo telefonskega omrežja govoril član odbora za pripravo telefonije v KS Gorje Jože Skumavec.

Celotno investicijo so v začetku letošnjega leta ocenili na 1.735.000 nemških mark. Največ sredstev so zbrali krajin sami, saj gre zadnji dve leti kar 95 odstotka krajevnega samoprispevka v "telefonski sklad", del začetnih sredstev pa je pri-

Praznovanje v KS Primskovo

Primskovo - Z orientacijskim pohodom izpred zadruga doma, ki bo v četrtek, 11. oktobra, ob 15.30 (balinarski turnir v Kokrškem logu pa je že bil od 3. do 7. oktobra) se bo ta teden tudi v krajevni skupnosti Primskovo v kranjski občini začelo praznovanje krajevnega praznika. Osrednji prireditvi bosta vsekakor prihodnji teden razstava Primskovo skozi čas, ki jo bodo v mali dvorani zadruga doma odprli 18. oktobra ob 17. uri in proslava v petek, 19. oktobra, ob 19. uri v dvorani zadruga doma. Takrat bo tudi koncert Helene Blagne, Naceta Junkarja in ansambla Marelja. ● (až)

Za praznik tudi ribiško tekmovanje - Med prireditvami ob letošnjem praznovanju štirih krajevnih skupnosti pod Krvavcem v kranjski občini je bilo v nedeljo dopoldne pri ribniku v Lahovčah tudi tradicionalno ribiško tekmovanje za pokal krajevnih skupnosti (na sliki). Potrudili so se člani Ribiške družine Bistrica Domžale, pododborja Pšata, "trudili" so se člani štirih ekip pri ulovu s plovcem (Cerklje I in II, Poženik in Zg. Brnik), vendar po končanem tekmovanju priznanj in pokala niso podelili. Ekipe in tekmovalci so namreč ostali praznih rok (brez rib). Sicer pa, če bi tudi morali razglasiti zmagovalca, mu pokala ne bi mogli podeliti, ker predstavnik oziroma predsednik KS Zaloga, ki bi menda moral poskrbeti za to, na tekmovanje sploh ni bilo. - A. Z.

Na 3. seji upravnega odbora PZS

Ocena planinske sezone

Ljubljana, 5. oktobra - Predsednik Planinske zveze Slovenije je sklical 3. sejo upravnega odbora te organizacije, ki bo 20. oktobra 1990 ob 9. uri in 30 minut v okrogli sejni sobi ČGP Delo v Ljubljani. Osrednja točka dnevnega reda bo ocena letošnje planinske sezone, med katero bodo obravnavali delo v planinskih postojankah, vzdrževanje planinskih poti, nesreče v gorah pa vzgojo in izobraževanje kadrov. Po pregledu uresničevanja letošnje finančne načrta PZS se bodo udeleženci seje seznanili s planinskim urejanjem predela Kočevske Reke, obravnavali predloga za sprejem dveh novih društev v članstvo ter imenovali predsednika komisije za varstvo narave pri PZS. ● S. Saje

Velika razstava gob

Kranj, 5. oktobra - Gobarska družina iz Kranja pripravlja pomembno prireditev, ki bo zanimiva tako za nabiralece gob kot za druge ljubitelje narave. Med letošnjim sejmom stanovanjske opreme na kranjskem sejmišču bo organizirala že 20. razstavo gob, ki bo odprta od petka, 12. oktobra 1990, dalje. Kot si obetajo organizatorji, bo letošnja prireditev posebno bogata po številu raznih vrst gob. Čeprav približno 30 članom kranjske družine pomagajo tudi gobarji iz Tržiča, Škofje Loke in Ljubljane v pripravah razstave, prireditelji vabijo k sodelovanju tudi druge nabiralece. Vsak dan sproti bo namreč treba razstavo obnavljati s svežimi primerki raznih vrst gob, med katerimi bodo posebej predstavili smrtno nevarne in z radioaktivnimi snovmi onesnažene vrste. Obiskovalci lahko prinesejo tudi neočistene gobe, ki jih ne poznajo; od gobarskih strokovnjakov bodo dobili vse podatke o njih. Za večje skupine, zlasti za šolsko mladino, bodo člani Gobarske družine Kranj poskrbeli za strokovno vodstvo po razstavi in pojasnila. ● S. Saje

spevalo tudi Gozdno gospodarstvo Bled, ki mu gre, po besedah Jožeta Skumavca, posebna zahvala za pomoč pri akciji. "Do roka je prišlo kar 478 prijav, torej več, kot je pokazala anketa, po ponovnem razpisu pa jih je prišlo še nekaj, tako je danes okrog 500 interesentov za nove telefonske številke, PTT pa zahteva, da na novo centralo priključimo tudi dosedanjih 65 telefonskih naročnikov v Gorjah. Poleg tega naj bi ostalo še nekaj števil prostih, zato smo morali načrtovan obseg centrale razširiti, kar ne bo ravno poceni."

Več kot 200 delovnim organizacijam, kjer so zaposleni Gorjani, so poslali tudi prošnje za prispevke k ureditvi telefonije, vendar je bil odziv prejš slab kot dober, kljub temu da bi delovne organizacije lahko pokazale interes, da bi njihovi delavci imeli doma telefon. Aprila letos so krajin plačali prvi obrok 1000 nemških mark, naslednji obrok naj bi pobirali aprila naslednje leto, skupni znesek, ki naj bi ga prispevali

posamezni naročnik pa naj ne bi bil večji od 3000 nemških mark. Dokončani so vsi načrti za celotni projekt, kupili pa so tudi najmodernejšo digitalno telefonsko centralo SI 2000/224 z zmogljivostjo 480/600 priključkov, ki naj bi jo postavili v prostorih doma TVD Partizan, do konca leta, v kratkem bodo kupili telefonski kabel, skratka lahko bi že začeli z izkopavanjem. Toda, ker nekateri krajin nikakor nočejo dati soglasja k temu, da bi kablovod šel preko njihovega zemljišča (med njimi Špecerija Bled) bodo bagerji pridrveli v Gorje šele spomladi naslednje leto. Najkasneje do leta 1992 pa naj bi v Gorjah že zvonilo 500 novih telefonov.

"Upam, da bo vlada v Radovljici podprla našo zahtevo, da bodoče telefonsko omrežje v KS Gorje postane delniška družba, kar pomeni, da bodo krajin postali tudi delničarji, saj so s svojimi prispevki tako rekoč kupili pretežni del gorjanske telefonije," je menil Jože Skumavec. ● Igor Kavčič, foto: Katja Premru

Cesta od Raven do Poljane

Uresničena dolgoletna želja

Šenturška Gora, 7. oktobra - Osrednji praznični dogodek letošnjega skupnega praznika štirih krajevnih skupnosti pod Krvavcem v kranjski občini je bila vsekakor otvoritev asfaltirane ceste v nedeljo popoldne v krajevni skupnosti Šenturška Gora.

Franc Vrhovnik

nega sveta Kranj Petrom Oreharjem, nadaljevalo v Sidražu, je predsednik 11-članskega gradbenega odbora Franc Vrhovnik povedal: "Po nekaj pomembnih razvojnih oziroma zgodovinskih me-

Na proslavi v soboto zvečer v kinodvorani v Cerkljah, ki se je udeležil tudi predsednik občinskega izvršnega sveta Kranj in Vladimir Mohorič, so podelili tudi plakete KS Cerklje Janezu Poru, Petru Slatnarju in DO SGP Gradbincev, priznanja pa Rudiju Šuligoju, Stanislavu Gradškemu in Jerneju Zajcu. Po govoru predsednika KS Janeza Martinčiča so v programu nastopili ženski pevski zbor iz Dola pri Hrastniku in moški pevski zbor iz Cerkelj.

nikih v vaseh v naši krajevni skupnosti se nam danes uresničuje velika želja. S pomočjo komunalne skupnosti in Cestnega podjetja Kranj smo krajin in vikendaši z delom in prispevkom prišli tudi do dobre tri kilometre asfalta. Vsem iskrena hvala. Zdaj pa sta naša velika želja in cilj, da bi čimprej dobili asfalt tudi na klancu do Raven..." ● A. Z.

Cesto je odprl predsednik KS Šenturška Gora Ludvik Pavlin...

Vzgojni zavod Frana Milčinskega

Ptički brez gnezda so dobili sodoben dom

Izza grajskih zidov se gojenci zavoda v Smledniku selijo v sodobne prostore.

Smlednik, 5. oktobra - Kot svoje tegobe in stiske večkrat odpravimo na rob zavesti, tako smo bili v preteklosti vajeni na obrobja odpravi zapore, vzgajališča, domove ostarelih, psihiatrične zavode... Skrivali smo jih na robovih mest, v oddaljenih krajih, v starih, že propadajočih stavbah, kot bi se sramovali ljudi, drugačnih od nas, ljudi, ki jih je zaznamovalo življenje... Ni naključje, da so v malih krajih kot Veržej, Logatec, Višnja Gora, Smlednik, v starih graščinah našli svoj dom ptički brez gnezda, kakor jih je poimenoval v istoimenski pretresljivi povesti naš pisatelj in mladinski sodnik Fran Milčinski.

To misel je ob otvoritvi pravkar dograjenega doma v Smledniku izrekel prvi gost, predsednik slovenskega predsedstva Milan Kučan. Otrodom, prikrajšanim za topli dom in motenim v vedenju in osebnosti, pa so debeli grajski zidovi vendarle leta in leta (od osvoboditve sem) nadomeščali domače ognjišče. Dolga leta ni

bilo denarja za njihovo obnovo ali celo novogradnje, kar je nov dokaz o odrinjenosti na družbeno obrobje. Šele za vsemi v minule desetletju obnovljenimi šolami slednjič prihajajo na vrsto tudi nekdanja mladinska vzgajališča. Tudi o smledniškem so že pred desetletjem govorili, da je potrebno obnove, šele pred tremi leti pa

Ogled sodobne stanovanjske enote.

Željki pomagajo dihati »umetna pljuča«

Mamica je postala pravcata bolniška sestra

Kranj, 5. avgusta - 4-letna Željka Dragojevič je prvi otrok, ki je v Kranju dobil »umetna pljuča«, koncentrator kisika. Od rojstva ima namreč prizadeto desno pljučno krilo, zaradi česar je bil polovico svojega kratkega življenja v bolnišnici, zdaj pa zahvaljujoč aparatu lahko živi podobno svojim vrstnikom.

Povsem tako kot družine z zdravimi otroki pa Dragojevičevi vendarle ne morejo živeti. Ko se je Željka rodila, je tedaj tričlanska družina stanovala še v samskem domu v Stražišču, potem pa so v tovarni prišli na vrsto za družbeno stanovanje. Dve leti je deklica prebivala v bolnišnici v Ljubljani, leto dni so čakali na aparat, koncentrador kisika, ki ga je zdravstvo naročilo v Ameriki. Ta čas je

mati Ljubica vsak dan hodila k otroku, da se je naučila zahtevne nege. Za svojega otroka je postala pravcata bolniška sestra! V Tekstilindusu je tedaj delala po štiri ure, ostalo pa je žrtvovala kot neplačan dopust. »Dobro, da smo tedaj dobili stanovanje, kajti skupina zdravnikov iz Ljubljane je prišla na ogled, ali ima otrok doma ustrezne pogoje za življenje,« se spominja Ljubica Dragojevič. »Če jih ne bi imel, bi se lep čas ležal v bolnišnici. Željka je pogosto vezana na aparat in se je tudi večmeterskih cev, ki jo povezujejo z njim, že dodobra privadila. Ima sicer primeren dom, dobro zdravniško nego (dr. Medveščkovi ni odveč priti iz Radovljice, kadar jo potrebuje) in občasne obiske logopedinje (ker malo slabše sliši in se ji tudi govor počasneje razvija), ko bi nam bile tudi vse druge okoliščine tako naklonjene! Delovni čas v tovarni so mi sicer skrajšali za uro, a delati moram v treh izmenah, da se izmenjujem z možem. Željke namreč nočeva prepuščati same sebi ali njeni 13 let stari sestrici Vesni. Ugodnejša delovnika si v tovarni, kot je Tekstilindus, pač ne morem izbrati. Poleg vsega tam dela tudi mož, kako pa gre ta čas tovarni, je znano. Zato si od tam tudi ne obetava pomoči. Pa bi bila naši družini z dvema nizkima dohodkoma in visokimi stroški zaradi bolnega otroka, prav dobrodošla. V stanovanju ne smemo kuhati s plinom, ker Željki škoduje, poraba elektrike je tudi zaradi aparata velika, kar čez tisočaka vsak mesec.«

Željka z materjo Ljubico.

Toda Dragojevičevi ne pustijo, da bi v družini prevladali turobni toni. Ravno zdaj imajo kopico razlogov za vedrino. Nedavno tega so letovali v Novigradu in Željki je morski zrak izjemno koristil. Zato jo zdaj zdravnica še enkrat pošilja na morje, z materjo pojmeta na Lošinj! Letovanje je staršem vilo tudi upanje, da se bo Željki povrnilo zdravje. Sicer bo treba, ko malce doraste, na operacijo! Po vrnitvi z morja pa gre Željka v vrtec. Čeprav se sicer normalno telesno in duševno razvija, bo morala zaradi

Gojenci so svoj novi dom že opremili z zanimivimi likovnimi izdelki.

Breda Slodnjak, članica rodbine Milčinski, se podpisuje v zavodsko krniko.

so pogovori postali konkretnjši. Lani na jesen pa so na zemljišču nasproti gradu čez cesto zaorali gradbeni stroji. Vse kajpada ni šlo gladko, o čemer obsežno piše tudi ravnatelj zavoda Franc Ravnikar v glasilu Prvi koraki, ki je izšlo ob otvoritvi.

Sicer pa je novi, sodobno urejeni zavod, grajen za 60 gojencev, veselje pogledati. Na več kot 1500 kvadratnih metrih sta šolski in domski trakt, povezana s hodnikom. Starim internatskim spalnicam gojenci ta teden jemljejo slovo - že prihodnji teden jih bo po ducat tvorilo stanovanjske skupine v modernu opremljenih apartmajih (s skupnim dnevnim prostoro-

rom, kuhinjo, sanitarijami, a večidel oddvojenimi spalnicami), z ločenimi vhodi in pogledom v atrij. Ta čas se dišijo po novem, toda v prihodnjih dneh bodo s stanovalci vred dobili tudi dušo.

»V novem zavodu bo vse moderno. Tam me ponoči ne bo strah,« je zapisal gojencev Osto. »Mogoče bom tam imela celo svojo sobico? In posterje na stenah?« upajoče zapiše Anita. In Monikina nostalgija za staro graščino: »Čemu bo služil stari zavod, za zdaj ni znano. Radi pa bi videli, da bi grad prišel v prave roke, v takšne, ki ga bodo še naprej lepo vzdrževali.« ● D. Z. Žlebir, Foto: G. Šinik

Uslišana pričakovanja upokojencev

Vendarle povišanje

Ljubljana, 5. oktobra - Potem ko se je minuli mesec razšlo le z obetom, a brez sklepa o povišanju pokojnin, je predsedstvo SPIZ tokrat le sklenilo, da se septembrske pokojnine povečajo za 5,2 odstotka.

Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja pa jim dolguje tudi poračun za julij in avgust, tako da bodo na račun septembrskega povečanja 15. oktobra dobili 15,6 odstotka septembrske pokojnine.

Ta odločitev bi morala biti sprejeta že minuli mesec, toda skupnost za kaj takega ni imela dovolj denarja. Tudi konec oktobra, da o izplačilih do konca leta niti ne govorimo, ga ne bo dovolj, saj govorijo o 350 milijonih primanjkljaja konec meseca in o še enkrat višjem negativnem saldu konec leta. Kje dobiti denar za redno izplačevanje (in usklajevanje) pokojnin, za zdaj še ni znano. Bodo najeli posojilo ali bo treba zadnja dva meseca povečati prispevno stopnjo za SPIZ? Več bo znanega potem, ko bo gmotne težave vzela na rešeto skupščina SPIZ konec oktobra. ● D. Ž.

Peti teden upokojencev

Tržič, 9. oktobra - Društvo upokojencev iz Tržiča je za svoje člane priredilo teden upokojencev. Že minuli ponedeljek, 1. oktobra, so se pomerili balinarji, in sicer na baliniščih 5. avgust in pri Gasilskem domu v Bistrici. Zaradi velikega števila tekmovalcev so se tekmovanja odvijala do srede. V torek so kolesarji pripravili izlet v neznanu. V sredo so svoja tekmovanja izvedli tudi kegljači. Za to vrst rekreacije je med upokojenci, zlasti mlajšimi, vse več zanimanja. V četrtek so se pomerili šahisti. Člani, večji tenisa, so imeli svoj turnir na igriščih Teniškega kluba v Križah. Nepozaben bo ostal tudi celodnevni izlet v toplice Banovci z ogledom Ljutomera in Jeruzalemskih gor.

Svečani zaključek petega tedna upokojencev pa pripravljajo jutri, v sredo, 10. oktobra, ob 18. uri v dvoranu Kina Tržič. To bo kulturno-zabavna prireditev, ki jo bo povezoval Tržičanom dobro znani igralec Jože Logar. V kulturnem programu bodo nastopili: moški pevski zbor društva, duo Strun, trio Gorican, član opernega ansambla Rado Pančur, kvintet Rožmarin, ki ga na kitarskih citrah spremlja Marjan Beton. Pričakujejo tudi dva znana glasbenika, kar pa naj do jutri ostane skrivnost. Upokojenci bodo imeli na prireditveni prost vstop, pobirali bodo le prostovoljne prispevke. ● Slavko Primožič

Zdravstveni dinar iz davkov za alkohol in cigarete?

V slovenski skupščini je bilo slišati predlog, naj bi tudi iz davkov za alkohol in cigarete odvajali zdravstveni dinar. Kakšne možnosti vidi v tem republiški sekretariat za zdravstvo in socialno varstvo, navaja v 32. številki Informativnega biltena. Takole odgovarja: sekretariat, ki je bil pobudnik tega predloga v slovenski skupščini, ocenjuje, da bo zadevo moč speljati do pomladi prihodnjega leta, in sicer tako, da bi ta sredstva porabili za preventivne programe zdravstvenega varstva.

Participacija in krvodajalci

In še ena skupščinska pobuda, o kateri piše Informativni bilten republiškega sekretariata za zdravstvo in socialno varstvo. Gre za to, naj bi bili prostovoljni krvodajalci, ki so že 15-krat dali kri, deležni olajšav, se pravi, naj bi bili deloma ali v celoti oproščeni participacije v zdravstvu. Izvršni svet slovenske skupščine je na julijsko pobudo sprejel takole stališče: »Krvodajalstvo je pri nas s svojo prostovoljnostjo in anonimnostjo po odzivu prebivalcev v samem svetovnem vrhu. Pravica s področja zdravstvenega varstva v bližnji prihodnosti ne bo moč širiti, zato pobude ne podpiramo. Naša stališča so usklajena z Zavodom za transfuzijo krvi.«

Družina s prizadetim otrokom in integracija

Gorenjsko društvo za cerebralno paralizo v petek, 12. oktobra, ob 17. uri na Tomšičevi 14 (nasproti Fakultete za organizacijske vede) prireja okroglo mizo na temo »Družina s prizadetim otrokom in integracija«. Dogodek umeščaj v sklop posvetovanj Alpe Jadran, ki o podobni tematici potekajo prihodnji teden v Ljubljani, z njim pa na svojstven način zaokrožajo tudi pravkar minuli teden otroka. Za okroglo mizo bodo sodelovali predstavniki društva in gorenjskih ustanov, ki se ukvarjajo z varstvom, šolanjem in usposabljanjem prizadetih otrok, ter predstavniki strank in gorenjskih občinskih oblasti, ki imajo v rokah moč odločanja. ● D. Ž.

Upokojenci po kostanj in gobe

Sekcija za kolesarjenje pri Društvu upokojencev Kranj vabi vse upokojence, ljubitelje kolesarjenja, na izlet, ki bo zadnji v tem letu in ga bodo izkoristili za nabiranje gob in kostanjev, če bo vreme ugodno. Izlet bo v petek, 12. oktobra, z odhodom ob 8. uri izpred zgradbe društva na Tomšičevi 4. Izlet bo vodil Srečo Mesarič.

Na Koroško

Zaradi velikega zanimanja bo kranjsko društvo upokojencev spet priredilo poldnevni nakupovalni izlet na Koroško. Izlet bo v torek, 16. oktobra, z odhodom ob 7. uri, izpred kina Center, prijave pa sprejemajo v društvu vsak ponedeljek, sredo in petek, od 8. do 12. ure.

SVET BREZ BLEŠČIC

Ob polni luni

Da nas skorajda vse po vrsti trka luna, verjamem. Enega bolj, drugega manj. Vseh krivic, ki ti jih je kdo zadnji čas storil, se takrat spomniš in znova se pri sebi zjeziš, a kmalu spet zamotiš z drugimi stvarmi in na jezo pozabiš. To je nekakšno normalno »odpiranje ventilov«, pravimo. Ampak, če je človekovo psihično stanje tako, da lunine mene vplivajo nanj tako močno, da ga napravijo napadalnega, je težja stvar. In dokler se to dogaja le v družini, domači navadno potrpijo, da kakšna nerodnost ne pride med ljudi, češ kaj si bodo pa o nas mislili, je na zunaj vse v redu. Ko pa ta napadalnost zadeva tuje ljudi, pa stvar ni več tako preprosta.

Poznam primer na oko prijete gospo, ki ima ob polni luni hude dneve. Takrat morajo biti v hiši vsi tihi, nihče ji ne sme pol besedice narobe ziniti, a če je le prehudo, se znajde tudi na ulici in si vzame za tarčo otroke pa tudi odrasle sosede. Kaj ji je bilo zadnje, da je tebi nič meni nič podrla na tla sosedo, ki je iz trgovine nesla v vsaki roki po en cekar? Od presenečenja in udarcev je žena dobesedno obležala na tleh. To je bil huji primer, manj bolečih, kot na primer lučanje kamnov in razbite šipe v oknih, vpitje nad otroki brez osnove, pa veliko.

Žena se je že zdravila pri psihiatru, dobila zdravila in dokler jih je redno jemala, se je povsem normalno vedla. Toda zdaj je okrog hile slišati, da tablet že ne bo jemala, da bodo drugi uživali, da se bo od njih redila, jih raje vrže v smetnjak...

Zagotovo boste vprašali, kaj pa domači, kaj pa mož, otroci. Ti bi bili vendar prvi poklicani, da poskrbijo za ženo, mater. A kaj, ko si nihče od njih ne upa zdravi niti omeniti in ona »kraljuje«, lunine mene pa ji dajejo vedno novih poletov. Pripomniti moramo, da je vzorna gospodinja, njeno stanovanje blesti od čistoče, nobena od sosed nima takšnega reda po predalih, tako poravnane perila v omari, vrt je brez plevelčka. Vsepovsod najlepši red, le v glavi...

Sosedje vsako novo lunino menijo pričakujejo s strahom. Kaj naj storijo? Naj ukrepa soseska, krajevna skupnost, če domači nočijo? Naj se obrnejo na katero od naših psihiatričnih bolnišnic, na odgovorne zdravnike? Nekdo bi moral pomagati, kdo je za to odgovoren? Sama zagotovo ni! ● D. Dolenc

PREJELI SMO

Izjava Slovenske kmečke zveze

"Ob dogodkih zadnjih dni, ki kažejo na enostransko voden in nedemokratski razplet jugoslovanske krize, daje Slovenska kmečka zveza naslednjo izjavo:

SKZ predstavlja poleg kmetov tisti del slovenske populacije, ki korenini v kmetstvu in zaradi svoje primarne navezanosti na zemljo posebej poudarjeno čuti in doživlja suverenost, samostojno in nacionalno pripadnost.

SKZ odločno podpira dosedanje ukrepe slovenskega vodstva. Zaostrovanje razmer in način reševanja konfliktov v Jugoslaviji pa vse bolj kažejo na potrebo po jasni opredelitvi za suvereno samostojno državo Slovenijo. Tako se opredeljujejo z vso resnostjo in odgovornostjo zato, ker je vse manj upanja, da bo možno uresničiti projekt konfederalne ureditve Jugoslavije.

Posebej izražamo podporo odločnosti slovenske vlade pri uresničevanju sklepa republiške skupščine o prenosu vseh pristojnosti pri vodenju in poveljevanju teritorialne obrambe na slovensko vodstvo.

Izvršilni odbor SKZ
Za Marjan Podobnik

Obljuba dela dolg Prešernovo gledališče leta 1991

Začenja se nova gledališka sezona. Kranjsko Prešernovo gledališče si je ob izjemno majhni, dejansko le komorni, profesionalni igralski zasedbi zastavilo ambiciozen program. Taka gledališča, kot je naše, naj bi financirali občina in republika, vsaka polovico. Republiška sredstva so se že skrčila, ogrožene so tradicionalne prireditve. O razporeditvi občinskih sredstev naj bi kranjska skupščina odločala v sredo, 26. 9. 1990, pa ni. Občanom so znani načrti, da naj bi do konca obdobja 1986-1990 zagotovili gledališču vse potrebno za oblikovanje srednje velike profesionalne igralske, tehnične in vodstvene ekipe.

V predvolilnem obdobju so vse stranke poudarjale, da se mora Kranj revitalizirati. Kultura je

gotovo eden najpomembnejših dejavnikov, in v tem okviru gledališče zagotovo tudi.

Delegati ZKS-Stranke demokratske prenove smo želeli govoriti o tem na seji občinske skupščine, kjer je bila predvidena razprava o programih in sredstvih za družbene dejavnosti.

Do tega zaradi slabe priprave in vodenja seje in vsiljevanja novih tem v zadnjem hipu ni prišlo, zato svojega namena na seji ni smogli uresničiti. Res je tudi, da delegati, kot smo ugotavljali na seji, pogosto ne dobijo odgovorov na svoje vprašanje, več je neodgovorjenega kot odgovorjenega.

Zato javno sprašujemo izvršni svet in vodstvo kranjske skupščine:

1. Kakšen je njun pogled na možen razvoj gledališča, kdaj bo lahko delovalo, kot je načrtovano?

2. Kaj nameravata storiti za uresničenje načrtov: ali bi morda bil izvršni svet pripravljen ponovno preveriti razporeditev sredstev v odloku, predlaganem za septembrsko sejo občinske skupščine?

3. Kaj sta morda že ukrepala ali zahtevala od republiške sekretariata za kulturo, če pa do danes še nista, ali kaj takega lahko pričakujemo?

Upamo, da bomo kmalu dobili odgovor, vsekakor hitreje kot tisti delegati, ki so spraševali na julijski seji, odgovore pa bodo morda dobili v gradivu za oktobrsko sejo skupščine. Seveda pa želimo realizacijo projekta "Prešernovo gledališče" bolj nestrpno, kot odgovor na naša vprašanja.

Predsedstvo OK ZKS-SDP
Klub poslancev ZKS-SDP
Kranj

Javno vprašanje

O denacionalizaciji nacionaliziranih zazidanih in nezazidanih gradbenih zemljišč - parcel, na ožjem gradbenem okolišju Bleda.

Izvršni svet Ljudske republike Slovenije, je z odlokom objavljenim v Uradnem listu Slovenije, št. 1-1/59, z dne 8/1-1959, določil, da velja kraj Bled za naselje mestnega značaja.

Po odloku Okrajnega ljudskega odbora Kranj, z dne 15/9-1959, ki ga je potrdil repu-

bliški izvršni svet z odločbo, št. 01-140/12-59 z dne 19/3-1959 in št. 01-140/21-59 z dne 14/7-1959, da obsegajo ožji gradbeni okoliš mesta Bleda: del zazidanih in nezazidanih gradbenih zemljišč v naseljih: Grad, Želeče, Zagorice in Rečica.

Občinski ljudski odbor, Oddelek za finance Bled, pa je nato izdal Odločbo št. 04-3530/1-59, z dne 22/12-1959, da so z dnem 26/12-1958, ko je začel veljati Zakon o nacionalizaciji najemnih zgradb in gradbenih zemljišč, nacionalizirana in so postala družbena last, vsa zazidana in nezazidana gradbena zemljišča ožjega okolišja Bleda.

Tako je bilo samo na ožjem okolišju bivšega naselja Bled-Rečica, nacionaliziranih 489 zazidanih in nezazidanih gradbenih zemljišč - parcel, ki spadajo pod katastrsko občino Rečica.

Občinski ljudski odbor, Oddelek za finance Bled, pa lastnikov nacionaliziranih zemljišč sploh ni pismeno z odločbami obvestil, temveč je izvršeno nacionalizacijo samo pismeno razglasil na oglasni deski na Občinskem ljudskem odboru Bled.

Zato večina prizadetih lastnikov nacionaliziranih parcel, še danes ne ve, da so njihova zemljišča nacionalizirana, da so postala družbena last, da imajo nad zemljiščem samo še pravico uporabe, lastniška pravica pa jim je bila z nacionalizacijo odvzeta.

Zato prosim pristojni organ LR Slovenije in SO Radovljica, da javno obvestita prizadete občane, če bo ta nacionalizacija zemljišč tudi javno razveljavljena ali morajo prizadeti lastniki zemljišč sami vložiti pismene zahteve za preklic nacionaliziranih zemljišč pristojnemu organu Skupščine občine Radovljica.

Bled, 21. septembra 1990

DOSTAVLJENO:

1. Skupščina republike Slovenije,

2. Skupščina občine Radovljica,

3. Krajevna skupnost Bled

DELEGAT SKUPŠČINE KS

BLED

Stane Gaber

Dom dr. Janka Benedika - dom dobrote in ljubezni

Rada bi pohvalila prav vse, ki skrbijo s tako ljubeznijo za naše starostnike v domu dr. Janka

Benedika v Radovljici. To je dom, kjer se res vsak lahko počuti kot doma ali še bolje. Dom obiščem vsaj dvakrat tedensko, saj imam tam taščo. Kadarkoli pridem, naletim na prijazne, nasmejane obraze, ki ti pomoč in dobro besedo ponudijo kar sami. Hrano imajo odlično, sobe so enkratne. Poskrbljeno pa je tudi za razvedrilo, saj prirejajo razne prireditve, športna tekmovanja in izlete. Vsak dan imajo telovadbo. Tudi za delo poskrbe, saj imajo delovno terapijo in še razna druga dela lahko pomagajo. Imajo knjižnico, tudi duhovnik jih obišče. Tako, da na starost tu najdeš res mir in ljubezen. Seveda je pa veliko odvisno od človeka, da se zna prilagoditi novemu okolju in da je zadovoljen in zna biti hvaležen. Star človek rabi malo materialnih dobrin, a zelo, zelo veliko duševnih. Rabi ljubezen, lepo besedo. In prav tu je poskrbljeno za vse to.

Mogoče so tu zdravstveni delavci srečni, ker srečo znajo deliti tudi drugim? Saj nam že ob sprejemu pri ljubeznivi socialni delavki Jelki "pade" v oko lep verz. In ta verz sem si zapisala:

Imej rad ljudi, velike in majhne, lepe in grde, vešele in žalostne, prijazne in neprijazne, srečne in tiste, ki jim sreča ni naklonjena.

Naj bi bilo pri nas še mnogo takih toplih domov in toliko dobrega, ljubeznivega zdravstvenega kadra. Vsem pa skromna beseda hvala, da bi še vrsto let tako lepo skrbeli za svoje oskrbovance.

Maruša Jelenc
Bled

Odmev (iz tržiškega vrtca)

Prireditev Ciciban, dober dan je za nami. Prihajajo najrazličnejše ocene, mnenja in pohvale. Delavci v VVO Tržič smo še polni vtisov in razmišljanj.

Vedno znova iščemo nove oblike sodelovanja s starši, predvsem takšne, kjer bi otroci in starši skupaj z nami preživeli kvalitetno, bogat in vesel prosti čas.

Veseli obrazi malčkov, ki so skupaj s svojimi starši z navdušenjem izdelovali in ustvarjali najrazličnejše izdelke, so nam potrdili, da je bila odločitev za nedeljsko prireditev pravilna. Za strokovno in kvalitetno vodenje delovnih koticov so poleg pedagoških delavk, zaposlenih v vrt-

AC AUTOCOMMERCE
TRGOVINA KRANJ, C. JLA 14
POSEBNA PONUDBA
GORSKA KOLESA
»Montelo« in »Shimano«
25 % ZNIŽANJE
del. čas: od 7.30 do 15.30, sobota od 8.00 do 12.00

cu, pripomogli tudi naši gostje, ki so se vsi prostovoljno odločili, da nam pomagajo. Pri likovnem koticu sta najmlajšim pomagala slikarja Vinko Hlebs in Ernest Krnaič. Pri oblikovanju z glino je otrokom svetoval predmetni učitelj likovnega pouka Brane Povalej. Frizerki Mirjana Štefe in Jana Pavc sta cicibanom urejali pričeske. V mizarškem koticu sta sodelovala Vojko Srečnik in Žare Štrukelj.

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo vsem, ki so s svojim obiskom in sodelovanjem pripomogli, da nam je bilo vsem lepo. Zahvaljujemo se tudi vsem obrtnikom in delovnim organizacijam, ki so s svojimi darili prispevali k srečelovu. Z zaslužnim denarjem bomo uredili naša igrišča in kupili nekaj igrač. S

tem bomo otrokom omogočili bivanje v lepšem okolju in jih razveselili z novimi igračami.

Nataša B.
iz VVO Tržič

AVTO ŠOLA ZŠAM

Vpisuje v TEČAJ
CESTNO-PROMETNIH PREDPISOV
KRANJ:

Delavski dom /vhod 6/, od 12.00 - 16.00 ure, sobota od 8.00 - 10.00 ure

ŠKOFJA LOKA: novi Gasilski dom na Trati, od 8.00 do 12.00 ure in od 14.00 do 17.00, sobota od 8.00 do 12.00, telefon za obe Šoli 631-729

Praktična vožnja na
vozil OPEL corsa in GOLF.

ODMEVI

Življenje in delo A. Peternela

Odgovor na članek »Miha Naglič: Življenje in delo A. Peternela«, dne 31. 8. 1990, podpisan z »otroci Erjavca«.

Ko sem prebrala navedeni članek, sem prišla do zaključka, da gre za potvorbe ali za nesporazum, vsaj kar se mene tiče. Jaz sem bila borka v raznih partijskih enotah na Gorenjskem od poletja 1943 do konca poletja 1944. Primer družine E. mi ni znan. Oče E. naj bi po navedbah v članku izgubil življenje »tik pred koncem vojne«, jaz pa naj bi bila pri tem udeležena kot sodnica. Na področju Škofje Loke - Medvod sem bila v poletju 1944 kot borka NOV. Takrat je bil teror okupatorja in domačih izdajalcev na višku. Ob enem od napadov nemške policije skupaj z domobranci, je bila skupina borcev NOV, kjer sem bila, napadena v začetku oktobra 1944, in sem bila pri tem težko ranje-

na. Aktivisti in borci so me uspeli prenesti in prepeljati v bolnico Franjo, kjer so mi v treh mesecih uspeli rešiti življenje. Kot trajni invalid sem nato ostala na osvobodjenem ozemlju Primorske (Cerkno in širša okolica), do konca vojne in še potem.

Zato me preseneča trditev v članku, ki ga pišejo »otroci E«, da sem bila soudeležena pri prijjetju in kaznovanju očeta E. »tik pred koncem vojne«.

Znano je, da so nas med vojno imeli Nemci in njihovi sodelavci za bandite in razbojnike. Žalostno je, da danes po skoraj pol stoletja nekateri sramotijo borce za svobodo z istimi ali podobnimi nazivi. Takrat je bil trd čas vojne, bitka za obstanek slovenskega naroda. V tem odločilnem času so se nekateri na žalost napačno odločali. Celo v isti družini so se odločali različno. Za kakršnokoli odločitev je slo, da si danes nekateri prizadevajo razvednotiti narodnoosvobodilni boj slovenskega naroda.

Vera Tratnik, Maribor

MIHA NAGLIČ

Življenje in delo ljudskega poslanca Antona Peternela - Igorja

Za kmeta in za komunizem

Del kredita je bila pripravljena zagotoviti tovarna »Tiskani« v Kranju, vendar le manjši del, ostali del pa naj bi se dodelil iz okrajnega investicijskega sklada. Po večkratnih sejah in razgovorih je bilo nazadnje vse skupaj zavrnjeno in to na podlagi stališča, da ne kaže v vsako vas prenašati oziroma graditi industrijskih obratov. Menili so, da če bi se že postavila v Gorenji vasi, potem bi morala biti tovarna z modernim in sodobno tehnologijo, za tako drago tovarno pa ni potrebnih sredstev. Menili so tudi, da stare tovarne bolj sodijo v nerazvita območja. Pri tem pa so povsem preslišali podatek, da narodni dohodek na prebivalca v bivši občini Gorenja vas znaša samo 64.000 din, medtem ko je za celoten okraj Kranj znašal kar 405.000 dinarjev. S tem je bilo pokopano tudi to upanje, čeprav je splošno kazalo, da se bo vse dobro izteklo. To se je dogajalo leta 1960. Če sem bil prvo informiran, so potem bombažno tkalnico prenesli v nerazvito Belo krajino, kar je sicer tudi Poljanska dolina. Iz tega obrata se je razvila sedanja tovarna trikotaja »Beti« v Metliki.

Na enak način so izigrali tudi naša prizadevanja, da bi v Poljansko dolino prenesli ukinjen obrat tovarne Gumica v Kranju, ko so jo rekonstruirali v sedanjo tovarno gumenih izdelkov »Sava« v Kranju. Ukinjeni obrat je bil potem dodeljen v občino Vrhniko.

Vse to kaže, kako brez posluha in popolnega nerazumevanja stvarnega stanja ter razvojnih potreb Poljanske doline so bili tedanji vodilni močje okraja Kranj. Poljansko dolino so obsodili na stagniranje in na rezervat delovne sile za razvita območja. Stanje se polagoma zboljšuje z večjim razumevanjem vodstva občine Škofja Loka. Pri tem pa je treba reči tudi to, da se je v šestdesetih in sedemdesetih letih občina Škofja Loka razvila z lastnim trudom in prizadevanji in si s tem priborila sedanje mesto med gorenjskimi občinami.

Ljudje so si zapomnili, da ste si še posebej prizadevali za elektrifikacijo hribovskih naselij: Žirovskega vrha, Oselice, Trebje, Martinj vrha, Davče... Tudi tu so vam nasprotovali, češ da nima smisla vlagati denarja v kraje, od koder se ljudje selijo in katere bo slejkoprej vzeli tisti, ki jih je dal - gozd?

Res je bilo tako, kot pravite. V elektrifikacijo hribovitih predelov Poljanske in zgornjega dela Selške doline je bilo potrebno vložiti veliko naporov in truda, posebno za zagotavljanje potrebnih sredstev, z dokaj velikimi kreditnimi sredstvi iz okrajnega ter dokaj majhnih občinskih investicijskih skladov ter z dotacijami. Večje zneske kreditov je bilo treba najemati zato, ker so velikanski stroški za izvedbo elektrifikacije znatno presegali gospodarsko-finančne zmogljivosti zainteresiranih prebivalcev obeh dolin. Elektrifikacija se je začela 1954. leta. Vendar so dela kljub velikanskim naporom in velikim sredstvom, ki so jih po svojih zmogljivostih prispevali zainteresirani prebivalci v denarju, delu, prevozi in podarjenem lesu, v začetku zelo počasi napredovala. Med prvimi je bilo elektrificirano območje krajev Malenski vrh, Jazbine, Spodnja in Zgornja Ravan, Spodnja in Zgornja Žetina ter Jelovica pod Blegošem. Otvoritev je bila ob koncu leta 1955. Za elektrifikacijo je bilo treba zgraditi daljnovod v dolžini 4 km in 10 km nizkonapetostnega omrežja. Interesenti so vsa težaška ročna dela opravili sami in darovali 400 drogov. Ker je odpadla pomoč iz okrajnih sredstev, ki so jo kot partizansko območje upravičeno pričakovali, smo problem manjkajočih sredstev deloma rešili (glavno breme so tako nosili interesenti sami) z najemom kredita v znesku 2.000.000 din pri Zvezi združenih hranilnic v Ljubljani (ta se je kasneje razvila v Kmetijski banko), deloma pa z izjemno sečnjo podarjenega lesa za elektrifikacijo, kar smo z večkratnimi razgovori in daljšim prepričevanjem dosegli z organi Uprave za gozdarstvo v Kranju. Za tako podarjen les oziroma za podarjene drogovce tudi ni bilo treba plačati prispevka v gozdni sklad. To je bilo načeloma rešeno za vsa elektrifikacijska območja.

Za kako obsežno elektrifikacijo krajev je šlo, je okvirno razvidno iz nekaj spodaj navedenih podatkov:

1. Elektrifikacijsko območje Poljan je zajemalo 259 gospodarstev in gospodinjstev, območje Javorij pa še nadaljnjih 106 interesentov.

2. Elektrifikacijsko območje Sovodnja je zajemalo 149 gospodarstev in gospodinjstev, ki so prispevala 4.700.000 din lastnih sredstev že v prvem obroku. Območje Oselice pa je zajemalo nadaljnjih 34 interesentov, ki so v prvem obroku prispevali 402.000 din. Območje Trebje pa je bilo elektrificirano že prej.

Še bolj obsežno in široko elektrifikacijsko omrežje je bilo treba zaradi redke poselitve posameznih krajev zgraditi v zgornjem delu Selške doline. Za elektrifikacijo tega območja so bila potrebna razmeroma zelo velika sredstva, ki so jih v pretežnem delu prispevali interesenti sami v denarju, težaškem ročnem delu, prevozi in podarjenem lesu ter drogovih. Poleg tega pa je bilo v letih 1954-1960 uporabljenih 31 milijonov din tujih sredstev, in to 1.300.000 din iz investicijskega sklada občinskega LO Železniki, dotacij OLO Kranj v znesku 13.700.000 din ter 16 milijonov kreditov, ki jih je leta 1959 najel občinski LO Železniki, in sicer 8 milijonov pri Kmetijski banki v Ljubljani ter 8 milijonov pri Mestni hranilnici v Ljubljani, to seveda ob mojem poprejšnjem posredovanju in dogovoru z vodstvi teh dveh finančnih institucij. Nadaljnjih 9 milijonov din kredita pa je v letu 1960 najel občinski LO Železniki. Ta kredit je bil odobren tako, da je znesek kot premostitveni kredit za dobo 9 mesecev nakazala Kmetijski banka in Ljubljani iz svojega ziro računa Glavna združna zveza Slovenije. Na tak način je kredit za elektrifikacijo odobrila Zveza za družinski hranilnic oziroma Kmetijska banka v Ljubljani še v nekaj drugih primerih.

Za ustreznejše izvajanje elektrifikacije podeželja, še zlasti revnih in zaostalih hribovskih krajev, ki so v večini primerov največ prispevali za osvoboditev domovine in izgon okupatorjev, saj so v mnogih primerih hribovski kmetje za partizansko vojsko žrtvovali živino iz svojih hlevov takorekoč do zadnjega repa - sem se zavzel kot poslanec tudi v nekaj razpravah v Ljudski skupščini LR Slovenije. Pri tem sem opozoril na konkretne primere, ko so že po tri, štiri leta bili postavljeni drogovci za napeljavno električno omrežje, vendar interesenti velikih stroškov teh del niso mogli pokriti sami. Zavzel sem se, naj se v ta namen določi vsako leto nekaj sredstev iz republiškega investicijskega sklada ter iz okrajnih skladov, da bi se postopoma dokončala dela na odprtih gradbiščih in da ne bi propadle milijonske vsote že vloženih sredstev. Zavzemal sem se tudi, da naj se vključi tudi Elektrogospodarska skupnost Slovenije, ki naj prevzame breme izgradnje visokonapetostnega omrežja in transformatorskih postaj, kar se je potem tudi uresničilo. Poudaril sem, da je potrebno na ta način podpreti in še bolj spodbuditi že tako veliko pripravljeno ljudje za te investicije in dela, ki so temeljni pogoj za obstanek in nadaljnji razvoj hribovskih krajev; ti so bili z dotodanjim politiko močno zapostavljeni, lahko bi dejal, da kar odpisani.

Arheološke najdbe v Šenčurju

RIMSKO NASELJE ALI ZGOLJ POSESTVO?

Šenčur - Na Veharjevem vrtu so pri odkopavanju vrhnje kakih 30 centimetrov globoke plasti našli ostanke stavb po vsej verjetnosti rimske naselbine iz tretjega do četrtega stoletja.

Kosi rimskodobne keramike najdeni te dni ob arheološkem izkopavanju v Šenčurju. - Foto: L. M.

"Poleg ostankov tlaka in ostankov zidu stavb, so bili najdeni tudi keramični ostanke posod," je povedal Andrej Valič, arheolog Gorenjskega muzeja v Kranju, ki je vodil pet dni trajajoča odkopavanja. "Vsi ti ostanke iz rimske dobe kažejo na to, da gre po vsej verjetnosti za naselbino poljedelcev. Kaj natančnejšega bo seveda možno povedati še po natančnejšem študiju najb in ob primerjavi z najdeninami iz drugih najdišč pri nas. Če bi se lotili večjega izkopavanja, bi morda našli še več takih ostankov, ki bi potrjevali takšno domnevo. To, kar smo izkopali, kaže na

to, da so rimski naseljenci kultivirali te ravninske predele. Žal si ni mogoče privoščiti kakšnih širše zastavljenih izkopavanj, to, kar je bilo opravljeno, je bilo bolj tipanje terena."

V prvih dveh stoletjih našega štetja zaznavamo, da so na področju Gorenjske že bivali v manjših zaseških ali podeželskih kmečkih dvorcih, kot je primer vije rustice v Rodinah ali v Zabnici na Sorškem polju, koloni, prežeti z rimskodobno predmetno kulturo in značilnimi antičnimi

duhovnimi pogrebnimi navadami. Približno sliko tedanjega življenja v našem okolju izrisujejo rimske najdbe iz naključno odkritih manjših grobišč, nekropol z žganimi grobovi: na Lužah, v Lahovčah, v Bobovku, na Pivki pri Naklem, v Tupaličah, na Gradišču nad Malijem pri Golniku in celo na Ambrožu pod Krvavcem. (Andrej Valič: Rimska grobnica v Šenčurju pri Kranju, Kranjski zbornik 1990)

Zato ostajajo vprašanja, kakšna je bila ta naselbina, kako velika, ali je šlo za eno večje posestvo ali za naselje, še brez odgovora. Po vsej verjetnosti tega odgovora tudi ne bo mogoče dobiti. Nekdanjo naselbino so namreč kasneje pozidali drugi naseljenci. Tudi sedanji Šenčur je nastajal nad starorimsko naselbino in neredko je nova stavba material za gradnjo dobila prav na najdišču oziroma so stavbo nazidali prav tam. Zaradi tega je zdaj docela nemogoče načrtovati arheološka izkopavanja sredi naselja, vse kar je možno, je tu in tam sondirati teren v sadovnjaku ali na kaki drugi še nepozidani površini. Arheološko bo torej ta šenčurski posestniški areal iz rimske dobe ostal več ali manj neidentificiran. ● Lea Mencinger

KULTURNI KOLEDAR

JESENICE - V galeriji Kosove graščine bodo v četrtek, 11. oktobra, ob 19. uri odprli razstavo likovnih del akademskega slikarja *Zmaga Puharja*. V razstavnem salonu Dolik bodo v petek, 12. oktobra, odprli razstavo *Delavska ustvarjalnost 1990*.

RADOVLJICA - V fotogaleriji Pasaža radovljiške graščine je na ogled *razstava fotografij* na temo Javorniški Rovt danes; razstavlja foto krožek OŠ Karavanskih kurirjev NOB Koroška Bela.

V prostorih Ljubljanske banke razstavlja *Jože Horvat*. V avli radovljiške občine razstavlja slike *Jože Smolej* iz Radovljice.

ŠKOFJA LOKA - V galeriji Loškega gradu je na ogled razstava slik *Antona Dolenca* in lesenih plastik *Staneta Jarma*.

Zbirke Loškega muzeja so odprte vsak dan, razen ponedeljka, od 9. do 17. ure. V okroglem stolpu predvajajo video kasete o muzejskih zbirkah.

TRZIC - V Kurnikovi hiši razstavlja slike *dr. Ivanka Bosanac*. V Paviljonu NOB razstavlja akad. slikarka *Suzanne Kiraly* in akad. kipar *Ferenc Kiraly*.

Kranj - S klavirskim koncertom belgijskega pianista *Aquilesa Delle* - *Vigne* se je v kranjski Glasbeni šoli - žal ob ne preveč polni dvorani - začela nova koncertna sezona. Koncertni program nove sezone je dokaj ambiciozen: med približno desetimi koncerti se bodo zvrstili solistični nastopi, komorni nastopi in tudi že nestrpno pričakovana promocija kranjskega komornega orkestra. - L.M. - Foto: Gorazd Šinik

PREMIERA V ČUFARJEVEM GLEDALIŠČU

Jesenice - V četrtek, 11. oktobra, ob 19.30 bo v Gledališču Tone Čufar prva premiera nove sezone. Pripravili so tragično farso *Eugeneja Ionesca* Stoli. To je že tretja igra tega avtorja v zadnjih desetih letih, ki so jo postavili na oder jeseniški gledališčniki. Režiser predstave je Miran Kenda, scenograf je Jože Bedič, odrski gib pa je pripravil Janez Mejač. V farski nastopajo: Tatjana Košir, Miran Kenda, Igor Skrlj in "še veliko drugih oseb". Premiera bo tudi svečan dogodek za igralko Tatjano Košir, ki s tem praznuje svoj tisoči nastop na deskah jeseniškega gledališča.

Predstavo bodo v tem tednu ponovili še v petek, 12. oktobra, in v soboto, 13. oktobra, vsakič ob 19.30. uri.

PRVA ŠTEVILKA REVIE THE SCHOOL FIELD

Ljubljana, 2. oktobra - Skupina raziskovalcev Pedagoškega inštituta pri Univerzi v Ljubljani se je združila v slovenskem društvu raziskovalcev šolskega polja. Plod njihovega dela in osemmesečnih priprav je tudi nova znanstvena revija *The School Field*, ki jo je na tiskovni konferenci podrobneje predstavil njen urednik Marjan Šetinc.

Revija je pisana v angleškem jeziku, da bi lažje prodrla v mednarodno znanstveno izmenjavo in trg znanja v svetu. V uredniškem odboru so strokovnjaki z vsega sveta. Prva številka, za katero so pokazali presenetljivo veliko zanimanje tudi v domačih šolah, je tematsko ubrana na lansko mednarodno konferenco šolskih psihologov v Ljubljani. Izšla je v tri tisoč izvodih. Kot je dejal urednik Marjan Šetinc, naj bi v vsaki številki z znanstvenimi članki sodelovali vsaj trije domači avtorji, pričakuje pa tudi, da bo pomembnosti primerno revijo finančno podprl republiški sekretariat za znanost. ● H. J.

VEČER S TONETOM PARTLIČEM

Tržič - Danes, v torek, ob 18. uri bo na vabilo tržiške knjižnice gost na literarnem večeru v Paviljonu NOB pripovednik, dramatik, publicist, prevajalec in dramaturg *Tone Partljič*. Avtor tako znanih del, kot so *Vdovstvo Karoline Zašler*, *Moj ata*, *socialistični kulak*, *Ščuke* pa ni, da naštejemo samo nekaj iz njegovega obsežnega literarnega in dramskega opusa, bo na srečanju povedal marsikaj o svojem delu in življenju.

Ob Linhartovem jubileju

ENCI BENCI NA KAMENCI

Radovljica - V nizu dogodkov, ki so že ali se še dogajajo ob 200. letnici Linhartove veseloirge *Zupanova Micka*, se bo ta petek, 12. oktobra, v Radovljici začela vesela Linhartova šola in sicer na Linhartovem trgu, če bo slabo vreme, pa v graščini. Na tej otroški veselici bodo otroci risali, frizirali, maskirali, izdelovali vse mogoče, koncertirali, nastopali kar tako in za nagrade. Vse se bo začelo ob 15. uri in trajalo tja do 18. ure.

Vmes, ob 16. uri bodo v Šivčevi hiši predstavili knjižno novost, zbirko otroških ljudskih pesmi, zbadljiv in zmerljivk z naslovom *Enci benci na kamenci*, ki jih je zbral Roman Gašperin, založila pa OŠ F.S. Finžgarja Lesce. Knjigo je ilustriral akad. slikar Zvonko Čoh, razstavo njegovih ilustracij pa bodo v Šivčevi hiši odprli ob 18. uri.

Predstavitev pesniške zbirke

VEČER S POEZIJO

Škofja Loka - Pesniška analiza poezije Neže Maurer, ki jo je na prireditvi pesnici v čast prebral ocenjevalec dr. Denis Poniž, se je prepletala skozi izvrsten izbor njene poezije iz vseh šestih pesniških zbirk. Na prireditvi, ki ga je z vrsto sodelujočih vzorno pripravila ZKO Škofja Loka, so poudarili tudi prispevek sponzorjev k izidu najnovejše zbirke - škofjeloškega Seširja, Gorenjske predilnice in Kroja.

Poslušalci, ki so minuli petek večer napolnili dvorano Loškega odra, so tja prišli, da bi počastili jubilej pesnice Neže Maurer, spoznali njeno novo pesniško zbirko *Kadar ljubimo*, predvsem pa so prišli zaradi POEZIJE. Organizatorji prireditve, soustvarjalci večera so z veliko mero pretanjenega poslušalca odmerili BESEDI tisto vlogo, ki jo ljudem, poslušalcem, bralcem namenja že pisec poezije. Vsa spremljava, od recitiranja, glasbe kitaristov, plesnega giba, je v tem večeru pomagal verzom do pravnega okvira; takšnega, kakršnega bi si ob podobnih priložnostih zaželel vsak pesnik. Kadar verzi potujejo k ljudem, postanejo sporočila pesnika sila preprosta in razumljiva, svet pa prijaznejši in znošnejši tudi po temnih plateh, ki nam jih kaže: poezija takrat postaja ključ do mnogologa med ljudmi, med LJUDMI IN PESNIKOM, med teboj in menoj. "Brez ljudi sem nič, brez ljudi ni moje poezije," je dejala Neža Maurer, in ni razloga, da ji ne bi verjeli. ● L. M.

JESENSKI PLODOVI JESENIŠKEGA ZALOŽNIŠTVA

Gorenjski glas je v preteklih mesecih že zabeležil izid nekaterih knjižnih novosti v jeseniški občini. Književna zadruga Jesenice je v dveh samostojnih knjižicah izdala dve povesti *Ladislava Črnogorja*: *Razstreljeni bog* in *Tehnološki presežek*, rdečelasa lisica in še kaj. Kot 16. zvezek *Male Čufarjeve knjižnice* je izšla zbirka književnih esejev oz. kritik *Marka Hudnika* *Osemdeseta leta. Planinsko društvo v 16. mojunosti* se je oddolžilo spominu *Jakoba Aljaža* z njegovo *Dovško župnijsko kroniko*, ki jo je za tisk pripravil *Janez Svovljšak*. Turistično društvo v Kranjski Gori je pomagalo pri izdaji knjige *planinskih potopisov in meditacij Janija Kokalja* z naslovom *Trenutki*. Franci Tušar je v lastni režiji izdal zbirko pesmi *Rdeči prah*.

Tik pred izidom pa je še nekaj zanimivih naslovov vse v založbi Književne zadruge Jesenice. Naj na prvem mestu omenimo *Izbrane pesmi* *Charlesa Bukowskega*, ki bodo slovensko bralstvo spomnile na to, da je ta znameniti pisec popularnih romanov (*Zenske*, *Factotum*, *Speh na kruhu*, *Zgodbe navadne norosti...*) do svojega 50. leta pisal in objavjal predvsem poezijo. V tisku sta tudi nova zbirka zgodba *Eda Torkarja* *Postrgana menažerka* in druga izdaja *Spominov na Dovoje* *Franceta Voge*, narodopisne knjižice, ki je bila ob pr-

vem izidu pred dvema letoma hitro razprodana.

V letošnjem planu pa so še nekateri naslovi: Turistično društvo Kranjska Gora bo izdalo knjigo ljubzenskih pesmi iz zapuščine *Josipa Vandota*, *Mala Čufarjeva knjižnica* obljublja prozni prvenec sicer prekaljenega pesnika *Valentina Cundriča* z naslovom *Varščine*, medtem ko Književna zadruga Jesenice obljublja prozno delo *Gvažki Tomaža Iskre*, in etnološko delo o življenju v predvojnih Jesenicah avtorice *Zdenke Tahir*, kustosinje v

Tehniškem muzeju *Železarne Jesenice*. Bolj negotov pa je tudi za letos napovedan izid VI. knjige jeseniškega zbornika *Jeklo in ljudje*. Upajmo, da se ne bo znova uresničil pregovor: mnogo babic - kilavo dete, tako kot se je lani zgodilo z napovedano veliko monografijo ob 60-letnici mesta Jesenice, s katero ni bilo potem nič.

Dejstvo, da je gospodarstvo v občini blizu razsula, jeseniških založnikov očitno ne ovira, pač pa deluje nanje celo pozitivno, saj izhajajo knjige kot po tekočem traku. Stagnira-

jo samo tisti projekti, ki čakajo na denar iz občinske blagajne.

Aktivnost jeseniških založnikov pa se ne omejuje zgolj na izdajanje knjig in se širi tudi na postavljanje knjižnih stojnic na Jesenicah in v Kranjski Gori, pa na sodelovanje na sejmih, kot npr. na Pomladanskem knjižnem sejmu v Ljubljani, ko je Književna zadruga Jesenice poleg svojih izdaj prodajala tudi knjige drugih gorenjskih založnikov - podobno stojnico pa namerava postaviti tudi na letošnjem prednovoletnem Gorenjskem sejmu v Kranju.

E. T.

OBISKI VAS NE MOREJO VEČ PRESENETITI!

Trgovska
in gostinska DO
ŽIVILA KRANJ

Samopostrežna trgovina

PRI NEBOTIČNIKU

v Kranju
je od 1. oktobra dalje odprta

od 8. do 21. ure,
ob sobotah od 8. do 13. ure.

Dobro smo založeni s prehrabnim blagom, potrebščinami za gospodinjstvo, pijačami, delikatesnimi izdelki in galanterijo!

Obiščite nas in se sami prepričajte!

IZ NAŠEGA PROGRAMA POHIŠTVA VAM PO ZELO UGODNIH CENAH NUDIMO:

SPALNICE ● OTROŠKE SOBE ● DNEVNE SOBE ● JEDILNICE IN PREDSOBE ●

Obiščite nas na mednarodnem sejmu stanovanjske opreme v Kranju
od 12. do 19. oktobra.

Vabimo vas tudi v Informativni salon ARK
v trgovini GAMBIT Kranj, Tomšičeva 30
telefon 064/24-842

Kupljeno pohištvo
vam brezplačno dostavimo na dom,
ter ga hkrati sestavimo!

Salon ARK v Idriji
telefon 065/71-855

MI VAM NUDIMO VSE TO IN ŠE VEČ!!!

SLIKOPLESKARSTVO

Škofja Loka
Tavčarjeva ul. 21

Zbor delavcev razpisuje prosta dela in naloge

VODJA KNJIGOVODSKO FINANČNE SLUŽBE (RAČUNOVODJA)

s posebnimi pooblastili in odgovornostmi (ni reelekcija)
Za opravljanje del in nalog morajo kandidati poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še posebne pogoje:
- da ima končano višjo ali srednješolsko izobrazbo ekonomske ali druge ustrezne smeri
- da ima najmanj pet (5) let delovnih izkušenj na enakih ali sorodnih delih
- da ima potrebne organizacijske in vodstvene sposobnosti.

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta. Kandidati naj oddajo pisne prijave v 8 dneh po razpisu na naslov podjetja z oznako "Za razpis". O izidu bomo kandidate obvestili v 30 dneh po razpisu.

VZGOJNOIZOBRAZVALNI ZAVOD JESENICE - TOZO

Delavska univerza "Viktor Staračič" Jesenice - subota

Trg Toneta Čufarja 1, Jesenice

vpisuje v:
- verificirani programu USO

- kuharski pomočnik
- natakarski pomočnik
- receptorski pomočnik

- tečaje angleškega jezika I. - IV. stopnje
- tečaje italijanskega jezika I. - IV. stopnje
- tečaje slovenskega jezika na Neslovenec
- strojepisni tečaj
- tečaj šivanja in krojenja
- varstvo pri delu za obrtnike
- tečaj joge
- tečaj za strojno pletenje

Še vedno je nekaj prostih mest v programu srednjega izobraževanja
- turistični tehnik
Informacije po telefonu 81-072.

Na osnovi določil Statuta podjetja in sklepa Gospodarskega odbora Žičnice Vogel, Bohinj, p.o. Ukanc 6, objavlja razpis poslovnega organa podjetja

DIREKTORJA

Poleg splošnih pogojev za imenovanje morajo kandidati izpolnjevati naslednje pogoje:
- da imajo višješolsko izobrazbo strojne, ekonomske ali elektrotehniške smeri in 5 let delovnih izkušenj na področju vodenja,
- da imajo srednješolsko izobrazbo strojne ali elektro smeri in 10 let delovnih izkušenj na področju žičničarstva.

Direktor bo imenovan za dobo štirih let.
Kandidati za direktorja morajo ob prijavi predložiti program dela za mandatno obdobje.

Pisne prijave morajo kandidati vložiti v roku 15 dni na naslov:
ŽIČNICE VOGEL-BOHINJ, p.o., UKANC 6, 64265 BOH JEZERO

KAKŠEN MORA BITI RAČUNALNIŠKI PROGRAM V VAŠEM PODJETJU

Računalniški program MISEL je nedvomno eden najuporabnejših na našem tržišču. Program je razumljiv in pripraven za vse oblike poslovanja. Tako je na primer modul MATERIALNO POSLOVANJE.

● ENOSTAVEN ZA DELO

Uporabnik za delo z modulom Materialno poslovanje ne potrebuje računalniškega znanja, zadostuje že, da je v praksi usposobljen za delo v materialnem poslovanju.

● ZADOSTUJE ŽE ENKRATEN VNOS PODATKOV

V istem modulu lahko vodimo materialno poslovanje v povprečnih zadnjih nabavnih, planskih ali prodajnih cenah. Za vsako skladišče lahko izberemo svoj način obračunavanja.

● UPORABEN NA RAZLIČNIH PODROČJIH POSLOVANJA

Program je uporaben v skladišču za spremljanje skladiščnega poslovanja, kot tudi v računovodstvu za finančno spremljanje sprememb v skladišču.

Jože Majnaž, Papirografika: "Od leta 1987 imamo v podjetju računalniški program Misel. Ob različnih okvarah / npr. izpad elektrike, okvara računalnika, razpad podatkov ... / so serviseri GRAD-a še isti dan napako odpravili."

Gospod Zupanc, Podjetje za blagovne rezerve RS:
"Glavno knjigo iz Gradovega programskega paketa Misel pri nas uspešno uporabljamo že dolgo. Do sedaj smo naše materialno poslovanje urejali z računalniškim programom drugega proizvajalca, z njim pa nismo bili zadovoljni. Zato smo se odločili za nakup Gradovega programa Materialno poslovanje. Takoj po začetku z delom smo ugotovili, da ima program vse funkcije, ki jih potrebujemo in je enostaven za delo."

V SODELOVANJU S PODJETJEM GORENJE - POINT VAM PONUJA MO PAKET SOFT - POINT, KI VSEBUJE MODULE MATERIALNO POSLOVANJE, FAKTURIRANJE, INVENTURA, PREGLED PO DELOVNIH NALOGAH TER OSEBNI RAČUNALNIK PC-AT 40 Mb IN TISKALNIK A 4, ZE ZA 39.990 DIN.

GRAD

PROJAVNO PRAVILO
PRAVILO KAT...
PRAVILO...

Bili smo na Glasovem izletu

Ob Bači in Soči, na Sveti gori, v Števerjanu

Pa recite, če Glasovi naročniki nimamo sreče. V petek dež, kar ga je dol moglo, v nedeljo spet, vmes, v soboto, ko Gorenjski glas pelje svoje naročnike na izlet, pa prekrasen sončen dan! Vsa pot skozi Selško dolino, po dolini Bače in Soče, na Sveto goro in po Goriških brdih je bila ena sama toplina sončnega dne in jesenskih barv. Poznani smo bili za domov, to je res, doživeli smo pa veliko, veliko več, kot smo sploh pričakovali.

Tri leta star pršut, tolminski sir

Sorica je bila še ovita v zgodnjo meglo, ko smo se čez Petrovo brdo spuščali v dolino Bače, naredili sem in tja požirek sadjevca iz Glasovega frakeljčka in prigriznili hlebček, ki nam ga je za popotnico podaril Vlado Marn, lastnik diskonta na Jesenicah. V Grahovem ob Bači pa se je odprlo in pričel se je najboljši jesenski dan tega leta. Enkrat je bil iz Grahovega pogled na Koriško goro, na Poreznu se je videla kočica, Kojca, Bukovski vrh, Široka Draga so se kopali v soncu. Leseni kip Petra Jovanoviča ob poti spominja mimoidoče, da je bil tu 1947. leta posnet prvi slovenski film Na svoji zemlji. Prijazna vasica z gostilno pri Brišarju nas je pričakala s pravo domačo primorsko malico: s pršutom, ki ga je gostilničar Ivan Brišar tri leta hranil za dobre goste, z domačim železom in pravim tolminskim sirom, pa seveda odličnim domačim vinom, mešanico tokaja in malvazije. Ej, da so to prave dobrote, ni treba posebej praviti.

Prvi postanek je bil v slikovitem Grahovem ob Bači.

Kmalu smo bili ob Soči in v Kanalu, kjer je bil drugi večji postanek: za ogled cerkve, ki je bogata Kraljevih fresk, galerije Rika Debenjaka, v kateri pravkar gostuje slovenski kipar Zdenko Kalin in obisk male gostilnice pri Petručki, kjer vam kavo skuhamo v kotličku na odprtem ognjišču.

Se malo naprej, pa smo že ob Mostu na Soči in elektrarni Doblar ter na poti proti Sveti gori, nekdanji Skalnici. Legenda pravi, da je neko junijsko soboto po binškoških leta 1539 Urška Ferligojeva iz Grgarja pasla svojo čredo in molila na samotni Skalnici. Prikazala se ji je Marija z Jezuškom v naročju in naročila: "Povej ljudstvu, naj mi tukaj zida hišo in me prosí milosti." Res so Pri-

morci zgradili tu cerkev in vsa stoletja je bila to romarska božja pot.

Zvonili so zvonovi vse Primorske

Lepo speljana, široka asfaltirana cesta vodi danes na Sveto goro. Kustos goriškega muzeja nam je pripovedoval o gradnji te mogočne cerkve, ki je bila v

V Števerjanu živijo trdni Slovenci, je potrdil tamkajšnji župan Ivan Humar.

Ostermanovi ne izpustijo nobenega Glasovega izleta: tokrat so bili z nami kar štirje pari.

prvi svetovni vojni močno razrušena, o slovitih podobi Marije z detetom - "Materie begunke", ki ji je ljudstvo nadelo dve zlati kroni. Ob vsaki nevarnosti so to podobo ljudje skrili na varno in jo tako obvarovali do danes. Med zadnjo vojno, ob kapitulaciji Italije, so jo franciškani skrili v votlino blizu Grgarja. Vendar Nemci so prodirali prav s te strani in obstojala je nevarnost, da jo zasežejo, uničijo. Župnik iz Ajdovščine, kjer je bilo tedaj svobodno območje, se je obrnil na partizanski štab po pomoč. Kranjčan Anton Zupančič - Zmago je s še enim soborcem z avtom sliko srečno prepeljal na varno. Ko so partizani sporočili, da je podoba v njihovih rokah, ki se z zavonili zvonovi po vsej Primorski... Po vojni je bila pet let skrita v Vatikanu, šele 1952. leta je spet našla svoje stalno mesto na oltarju Svete gore.

Ne le cerkev, silno zanimiva je tudi stalna razstava o Soški fronti, ki jo je goriški muzej pripravil na Sveti gori. Velika stenska maketa nazorno prikazuje premike fronte, slike, do-

A takole pa rodi kiwi?

do se dali kar tako. Storili bodo tudi vse, da se bodo na evropskem in svetovnem vinskem trgu obdržali in uveljavili s svojo zaščiteno slovensko sorto vina.

Prijazno so nas pogostili tudi Števerjanci, mize so se šibile od dobrega domačega vina. Ko bi ne bilo treba še čez mejo in bi ne imeli tako daleč do doma... A je šlo vse po sreči, prijazni Kompasovi vodiči in odlični šoferji so nas malo pozno, a srečno pripeljali domov. Konec dober, vse dobro, pravijo. Vse tisto najlepše, kar smo doživeli, pa bo živelo z nami...
● D. Dolenc

Sredi Goriških Brd je bilo razpoloženje na vrhuncu; veliko zašlug za to je imel seveda neutrudni harmonikar Šavsov Ciril.

Se vam zdi, da živite varno?

Če lahko mirnega srca obkrožite teh sedem točk, ste na dobri poti:

Vaša varnost
so zavarovani

1

in prihranki
pred inflacijo.

Vsako leto

2

se povečujejo.

Z vašim
partnerjem
zagotavljata varnost

3

živlenskimi
si vzajemno
skupnega življenja.

Ko se vam
dobite dodatna
miren začetek

4

rodi otrok,
sredstva za
novega življenja.

Zagotovili ste
šolanje

5

sredstva za
otrok.

Starost vas ne skrbi,
da boste uživali
varčevalne

6

ker že danes veste,
sadove razumne
odločitve.

Tudi, če bo šlo
kaj narobe,
prebrodili z

7

v življenju kdaj
boste krizo
manjšimi težavami.

Z izpolnitvijo zavarovalne police, Živlenskega zavarovanja pri Zavarovalnici Triglav z enim podpisom lahko izpolnite vseh zgornjih sedem točk.

 zavarovalnica triglav
KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST